

Strategjia e Organizatës Ndërkombëtare të Punës

Sigurime shoqërore për të gjithë

Të ndërtojmë nivele minimale të mbrojtjes shoqërore dhe sisteme të plotë të sigurimeve shoqërore

PERMBLEDHJA E SINTEZES

Copyright © Organizata Ndërkombëtare e Punës 2013
Botimi i parë 2013

Botimet e Organizatës Ndërkombëtare të Punës gëzojnë të drejtën e autorit sipas Protokollit 2 të Konventës Universale të së Drejtës së Autorit. Megjithatë, pjesë të shkurtra nga to mund të riprodhohen pa autorizim, me kusht që të tregohet burimi. Për të drejtën e riprodhimit ose përkthimit, aplikimi duhet të bëhet tek Byroja e Botimeve të ILO-s (Të Drejtat dhe Lejet), International Labour Office, CH -1211 Geneva 22, Switzerland, ose nëpërmjet postës elektronike: pubdroit@ilo.org. Zyra Ndërkombëtare e Punës mirëpret aplikime të tilla.

Bibliotekat, institucionet dhe përdoruesit e tjerë të regjistruar në organizata që kanë të drejta riprodhimi, mund të bëjnë fotokopje në pajtim me licencën lëshuar atyre për këtë qëllim. Vizitoni www.ifro.org për të gjetur organizatën me të drejta riprodhimi në vendin tuaj.

Strategjia e Organizatës Ndërkombëtare të Punës. Sigurime Shoqëror për të gjithë: të ndërtojmë nivele minimale të mbrojtjes shoqërore dhe sisteme të plotë të sigurimeve shoqërore: permblëdhja e sintezes / Zyra Nënrajonale e ONP për Evropën Qendrore dhe Lindore. – Budapest: ILO, 2013

ISBN 978-92-2-827842-2
ISBN 978-92-2-827843-9 (web pdf)

International Labour Organization; ILO DWT and Country Office for Central and Eastern Europe

Also available in English: The strategy of the International Labour Organization. Social security for all: building social protection floors and comprehensive social security systems – Geneva: ILO, 2012

(ISBN 978-92-2-126746-1; 978-92-2-126747-8 (web pdf))

Aussi disponible en français: La sécurité sociale pour tous: la stratégie de l'Organisation internationale du Travail: mettre en place des socles de protection sociale et des systèmes complets de sécurité sociale – Genève: BIT, 2012 (ISBN 978-92-2-226746-0; 978-92-2-226747-7 (web pdf))

También disponible en español: La estrategia de la Organización Internacional del Trabajo: seguridad social para todos: establecimiento de pisos de protección social y de sistemas integrales de seguridad social – Ginebra: OIT, 2012 (ISBN 978-92-2-326746-9; 978-92-2-326747-6 (web pdf))

social security / social protection / medical care / guaranteed income / family benefit / old age benefit / ILO Convention / ILO Recommendation / ILO Resolution / comment

02.03.1

ILO Cataloguing in Publication Data

Dizenjot në Botimet e ILO-s, të cilat janë në përputhje me praktikat e Kombeve të Bashkuara, dhe paraqitja e materialit aty nuk nënkupton shprehjen e ndonjë opinioni të cfarolloji nga Zyra Ndërkombëtare e Punës në lidhje me statusin ligjor të ndonjë vendi, rajoni a territori ose të autoriteteve të tyre, ose në lidhje me përcaktimin e kufijve të tyre.

Përgjegjësia për opinionet e shprehura në artikujt, studimet dhe kontributet e nënshkuara është vetëm e autoreve, dhe botimi nuk përbën miratimin e Zyrës Ndërkombëtare të Punës për opinionet e shprehura aty.

Referenca për emra kompanish, produktesh dhe procesesh tregtare nuk nënkupton njohjen e tyre nga Zyra Ndërkombëtare e Punës, dhe çdo mospërmendje e ndonjë kompanie të veçantë, produkti ose procesi tregtar, nuk është shenjë e mosaprovimit.

Botimet e ONP-së dhe produktet elektronike mund të merren nëpërmjet librarive kryesore ose zyrave vendore të ONP-së në shumë vende, ose direkt nga ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland. Katalogët ose listat e botimeve të reja janë në dispozicion pa pagesë në adresën e mësipërme, ose mund të merren nëpërmjet postës elektronike: pubevent@ilo.org

Vizitoni faqen tonë në internet: www.ilo.org/pubins

Shtypur në Shqipëri

Përmbajtja

	<i>Faqja</i>
<i>Parathënie</i>	v
<i>Mirënjohje</i>	vii
<i>Shënime të botimit</i>	vii
Hyrje	1
I Rezoluta dhe konkluzionet në lidhje me diskutimin periodik mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore)	11
II Rekomandime në lidhje me nivelet minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore (Rekomandimi mbi nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore), 2012 (Nr. 202).....	31
III Rezoluta në lidhje me përpjekjet për t'i bërë nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore një realitet kombëtar në të gjithë botën ..	41
<i>Referenca</i>	43
<i>Shtojca</i>	45
Konventa mbi standartet minimale të sigurimeve shoqërore, 1952 (Nr. 102)	45

Parathënie

Ky dokument paraqet strategjinë e sigurimeve shoqërore të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ONP) aprovuar me konsensusin e qeverive dhe organizatave të punëtorëve dhe punëdhënësve të 185 vëndeve anëtare të ONP.

Sigurime shoqërore për të gjithë: Ndërtimi i niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore dhe sistemeve të plota të sigurimeve shoqërore është rezultat i një dekade kërkimesh, studimesh ekonomike, fiskale dhe aktuariale, analizash ligjore, konsultimesh tri-palëshe në nivele globale, rajonale dhe kombëtare, konsultimi dhe bashkëpunimi me organizatat simotra në sistemin e OKB, dialogut me institucione financiare, me një numër të madh organizatash të shoqërisë civile dhe sidomos të diskutimeve intensive gjatë tre konferencave të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (2001, 2011 dhe 2012).

Konsensusi që doli nga këto konsultime dhe diskutime, më në fund në Qershor 2012, u shpall në formën e një standarti të ri ndërkombëtar të punës: Rekomandimi i ONP për Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, 2012 (Nr. 202). Dokumentet konsensualë që duhet të miratohen në procese vendim marrjeje ndërkombëtare ose, siç është ky rast, globale, shpesh e humbasin forcën e tyre „kafshuese“, ndonëse ky dokument dallohet si një përjashtim.

Në kontekstin e një bote të tronditur nga kriza, të karakterizuar nga një kaos i pa precedent paqartësish politike, mjedisore, ekonomike dhe fiskale, Rekomandimi u dërgon një mesazh të fortë vendim-marrësve dhe politikë-bërësve në çdo cep të botës. Mesazhet kryesore janë:

- Sigurimi shoqëror është e drejtë e njeriut dhe, të gjithë njerëzve, pavarësisht se ku banojnë, duhet t'u garantohet të paktën një nivel minimal i mbrojtjes shoqërore bazë.
- Sigurimi shoqëror është një nevojë shoqërore dhe ekonomike për të luftuar varfërinë dhe përjashtimin shoqëror, si edhe për të promovuar zhvillim, barazi dhe shanse të barabarta.
- Një nivel minimal i mbrojtjes shoqërore është ekonomisht i përballueshëm dhe mund të paraqitet, plotësohet dhe mbahet kudo, në përputhje me rrethanat kombëtare.
- Një nivel minimal i mbrojtjes shoqërore duhet të përbëhet nga të paktën katër garanci themeltare të sigurimeve shoqërore: sigurim shëndetësor, dhe sigurimi bazë i të ardhurave gjatë fëmijërisë, rinisë dhe moshës madhore për të gjithë banorët dhe fëmijët.
- Të gjitha shoqëritë duhet gjithashtu të hartojnë strategji që përmirësojnë nivelin e sigurimeve shoqërore, udhëhequr nga

standartet e sigurimeve shoqërore të ONP, ndërsa ekonomitë e tyre piqen dhe hapësira fiskale zgjerohet.

Thelbi i këtyre mesazheve është: çdo shoqëri nuk mund të justifikohet kur shmang ndërtimin e sigurimeve shoqërore për anëtarët e saj dhe kjo mund të bëhet në çdo fazë të zhvillimit, qoftë edhe gradualisht. Të gjitha shoqëritë mund të zhvillohen nëpërmjet barazisë.

Vëndet anëtare të ONP të përfaqësuara nga qeveritë, punëdhënësit dhe punëtorët, i janë dedikuar kësaj strategjie. Ato kanë marrë përsipër përgjegjësinë e rritjes së sigurimeve shoqërore për qytetarët e vendeve të tyre dhe të ndërtimit të niveleve minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore, si dhe progresivisht, të sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore.

Ky Rekomandim është një kontribut i fuqishëm i Organizatës Ndërkombëtare të Punës drejt arritjes së Objektivave të Zhvillimit të Mijëvjeçarit dhe debatit të post-Objektivave të Zhvillimit të Mijëvjeçarit.

Duke preferuar që të lejojmë përfundimet e Konferencës së 100 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (2011) dhe të Rekomandimit të miratuar nga Konferenca e 101 (2012) të flasin vetë, ne thjesht po ju ofrojmë një paraqitje të shkurtër që e orienton lexuesin nëpër këto dokumenta.

Konsensusi i arritur është i jashtëzakonshëm dhe qasja drejt niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore ka marrë mbështetje të gjërë. Kjo është inkurajuese. Gjithsesi, një strategji është e mirë vetëm po qe se realizimi dhe zbatimi i suksesshëm i saj do të varet nga anagazhimi dhe veprimi i shumë vetëve – brenda dhe jashtë kufijve kombëtarë. Vetëm nëse do të jemi në gjendje të themi një dekadë më vonë që strategjia e ONP u miratua dhe u përdor për të ndihmuar në realizimin e një ndryshimi pozitiv në jetën e njerëzve, atëherë ajo do të përbënte një sukses. Unë ju inkurajoj ta përdorni mirë atë.

Guy Ryder

Drejtor i Përgjithshëm, Zyra Ndërkombëtare e Punës

Mirënjohje

Ky dokument është rezultat i punës dhe angazhimit të qindra individëve, të cilët kontribuan në formulimin e strategjisë, duke përfaqësuar organizatat e punëmarësve dhe punëtorëve, nivelin akademik, shoqërinë civile dhe organizatat ndërkombëtare, përfshirë edhe Organizatën Ndërkombëtare të Punës. Është e pamundur t'i përmendim të gjithë. Personat që kanë shërbyer si anëtarë të komiteteve të sigurimeve shoqërore në Seancat 100 dhe 101 të Konferencës Ndërkombëtare të Punës, janë renditur në fund të këtij dokumenti. Janë ata, të cilët kanë mbajtur diskutimet përfundimtare dhe kanë miratuar strategjinë dhe Rekomandimin si përfaqësues të të gjithë atyre që kontribuan në zhvillimin e saj. Ne i falenderojmë të gjithë.

Shënime të botimit

Ky publikim është një përkthim i botimit të ONP me të njëjtin titull. Gjithsesi, kjo përmbledhje sintezë nuk përfshin dy Aneksat dhe Referencat e publikimeve përkatëse të botimit origjinal, por e plotëson atë me Konventën e ONP për Sigurimet Shoqërore (Standardet Minimale), 1952 (Nr. 102).

Hyrje

Organizata Ndërkombëtare e Punës e paraqiti strategjinë e saj për të trajtuar sfidën e zgjerimit të mbulimit me sigurime shoqërore dhe zhvillimit të mëtejshëm dhe mbajtjes së sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore në Rezolutën dhe Konkluzionet¹ e adoptuara nga Konferenca Ndërkombëtare e Punës² në Sesionin 100 të saj, në Qershor 2011. Bazuar në premisën që sigurimi shoqëror është një e drejtë e njeriut dhe nevojë shoqërore dhe ekonomike, Konferenca vuri në dukje se mbyllja e boshllëqeve të mbulimit është një nga prioritetet më të larta për rritje ekonomike të barabartë, solidaritet shoqëror dhe punë të denjë për të gjithë gratë dhe burrat, si dhe lëshoi thirrjen për zgjerimin e mbulimit të sigurimeve shoqërore me anë të një qasjeje dy-dimensionale, me perspektivën për të ndërtuar sisteme të plotë të sigurimeve shoqërore.

Në Sesionin 101 në Qershor 2012, Konferenca miratoi një standart të ri ndërkombëtar për sigurimet shoqërore, Rekomandimin mbi Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, 2012 (Nr. 202),³ e cila plotëson strategjinë e sigurimeve shoqërore të ONP. Ky Rekomandim shoqëron standartet egzistues të sigurimeve shoqërore të ONP dhe ofron “një udhëzim fleksibël, por të qartë, për vendet anëtare në ndërtimin e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore brenda sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore, të ndërtuara në përputhje me situatat dhe nivelet e zhvillimit kombëtar.”⁴

Strategjia dy-dimensionale e ONP jep udhëzime të qarta mbi zhvillimin e ardhshëm të sigurimeve shoqërore të vendeve, pavarësisht nivelit të zhvillimit të tyre. Strategjitë efektive kombëtare për shtrirjen e sigurimeve shoqërore, në përputhje me rrethanat e vendit, duhet të synojnë të arrijnë mbrojtje universale për popullatën duke siguruar të paktën nivelin minimal të sigurimit të të ardhurave dhe mundësim të kujdesit shëndetsor elementar (dimensioni horizontal) dhe duke siguruar në mënyrë progresive nivele të larta mbrojtje, të udhëhequra nga standartet e fundit të ONP për sigurimet shoqërore (dimensioni vertikal). Në përputhje me prioritetet, burimet dhe rrethanat kombëtare, këto strategji dy-dimensionale duhet të synojnë në ndërtimin dhe mbajtjen e sistemeve të plotë dhe të përshtatshëm të sigurimeve shoqërore.

Rezoluta dhe Konkluzionet, si dhe Rekomandimi, paraqesin politikën dhe kontekstin institucional për sigurimet shoqërore, rolin dhe nevojën për sigurime shoqërore, strategjitë për zgjerimin e sigurimeve shoqërore, përbalueshmërinë dhe financimin e sigurimeve shoqërore, menaxhimin e sigurimeve shoqërore dhe rolin e standarteve të sigurimeve shoqërore të ONP. Ato gjithashtu nënvizojnë rolet respektive të qeverive dhe partnerëve socialë, duke theksuar faktin se qeveritë kanë përgjegjësi kryesore për

sigurimin e aksesit efektiv për të gjithë tek sigurimet shoqërore dhe që një proces efektiv dialogu social luan një rol kyç në kontributin për formulimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave të sigurimeve shoqërore dhe në sigurimin e mirëmenaxhimit së sistemeve kombëtare të sigurimeve shoqërore. Mandati i ONP për të ndihmuar vendet anëtare në të gjitha aspektet e hartimit dhe zbatimit të strategjive dhe politikave të tyre kombëtare për sigurimet shoqërore, është pranuar dhe specifikuar më tej.

Drejtimet strategjike për ONP të paraqitura në Rezolutën dhe Konkluzionet e vitit 2011, si dhe Rekomandimi, shtojnë përpara konsensusin mbi sigurimet shoqërore arritur në Sesionin 89 të Konferencës në 2001.⁵ Ata marrin parasysh angazhimin tripalësh për zgjerimin e sigurimeve shoqërore për të gjithë ata që kanë nevojë për këtë lloj mbrojtje, e cila është përcaktuar në Deklaratën e Filadelfias (1944), është pjesë e Kushtetutes së ONP dhe u ripohua në Deklaratën e ONP mbi Drejtësinë Shoqërore dhe Globalizim të Drejtë (2008), duke hedhur dritë mbi natyrën e pandarë, të ndërlidhur dhe reciprocikisht mbështetëse të punësimit, mbrojtjes shoqërore, dialogut shoqëror dhe të drejtave në punë, katër objektivave strategjikë të Programit të Punës së Denjë.

Nën dritën e rëndësisë së drejtimeve strategjike të dhëna nga Konferenca për zgjerimin e sigurimeve shoqërore, ky publikim përmban Rezolutën dhe Konkluzionet e miratuara në 2011 (Pjesa I), si dhe Rekomandimin Nr. 202 (Pjesa II) dhe Rezolutën në lidhje me përpjekjet për t'i bërë nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore një realitet kombëtar në mbarë botën (Pjesa III),⁶ të dyja këto të miratuara në 2012. Këto tekste reflektojnë konsensusin tripalësh global arritur nga 185 vendet anëtare të ONP në lidhje me rëndësinë, rolin dhe natyrën e sigurimeve shoqërore në zhvillimin kombëtar shoqëror dhe ekonomik. Kjo njohje dhe marrëveshje e përgjithshme është kapur mirë në fjalimet e mbajtura nga partnerët në Sesionet 100 dhe 101 të Konferencës, përmbledhje të të cilave janë riprodhuar në Aneksin I*.

Strategjia e ONP për zgjerimin e sigurimeve shoqërore ka marrë formë në disa vjet, duke përfituar nga kontributet e partnerëve dhe ekspertëve të shumë vendeve. Shumë njerëz nga mjedise të ndryshme kanë kontribuar ndër vite duke ndarë përvojë dhe pikëpamje që kanë ndihmuar të sigurojnë që kjo strategji të jetë e mirë-balancuar dhe e përshtatur me kontekste të ndryshme kombëtare, si edhe të bëjë një ndryshim të rëndësishëm tek jetët e njerëzve në të gjithë botën. Në një tentativë për të falenderuar këto kontribute të çmuara, Aneksi II** i këtij publikimi rendit emrat e përfaqësuesve të qeverive, të organizatave të punëdhënësve dhe punëtorëve, ekspertëve,

* Këto Aneksë janë lënë jashtë në këtë raport Sintezë. Shih Shënimet e Botimit.

** Shih referencën e mësipërme.

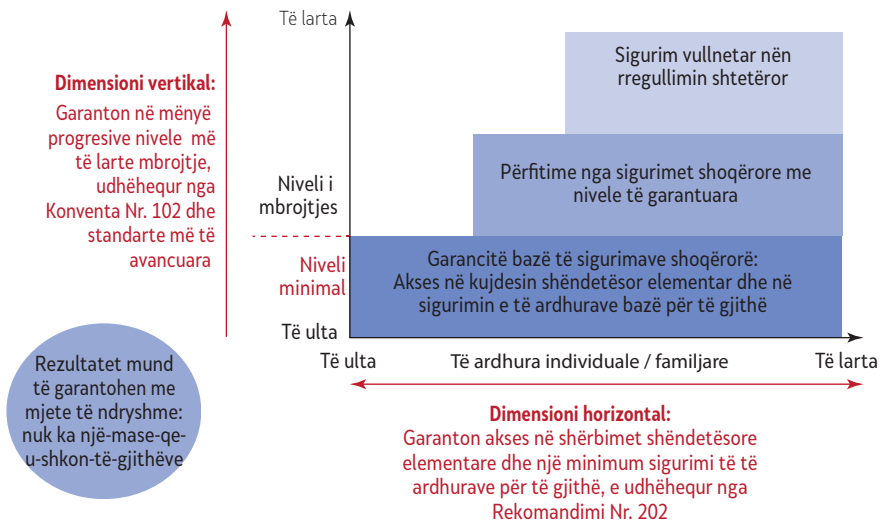
përfaqesuesve të organizatave ndërkombëtare dhe të tjerë që kontribuan tek ky proces në funksione të ndryshme, duke përfshirë edhe shumë të tjerë, të cilët në rrethana të ndryshme kanë punuar pa pushim për shumë vite për t'i bërë sigurimet shoqërore një realitet për një numër personash në rritje.

Strategjia dy-dimensionale për zgjerimin e sigurimeve shoqërore

Strategjia dy-dimensionale për zgjerimin e sigurimeve shoqërore, siç është përkufizuar në Rezolutën dhe Konkluzionet e 2011 dhe forcuar më tej nga Rekomandimi Nr. 202, përmban elementët në vijim:⁷

- vendosjen dhe ruajtjen e themeleve të mbrojtjes shoqërore si një element fundamental i sistemeve kombëtare të sigurimeve shoqërore (*dimensioni horizontal*); dhe
- ndjekjen e strategjive për zgjerimin e sigurimeve shoqërore që progresivisht siguron nivele më të larta të sigurimeve shoqërore tek sa më shumë njerëz që të jetë e mundur kjo, e udhëzuar nga standartet e ONP për sigurimet shoqërore (*dimensioni vertikal*).

Kjo strategji dy-dimensionale për zgjerimin e sigurimeve shoqërore duhet të synojë ndërtimin e sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore në përputhje me prioritetet, burimet dhe rrethanat kombëtare. Kjo mund të ilustruhet si më poshtë:

Parimet që do aplikohen nga vëndet anëtare në zgjerimin e mbulimit të sigurimeve shoqërore sipas dimensioneve horizontale dhe vertikale, janë parashtruar në Rekomandimin Nr. 202,⁸ ku përgjegjsia e përgjithshme dhe parësore e vëndeve anëtare është veçuar si një parim gjithëpërfshirës që përcakton parimet e tjera.

Një grup i parë parimesh udhëzon hartimin e sistemeve të sigurimeve shoqërore dhe përmbajtjeve të tyre, përcaktimin e të drejtave dhe mbulimin personal, si edhe hartimin e kuadrit ligjor. Mbrojtja duhet të jetë universale, mbështetur mbi solidaritetin shoqëror, me synim gjithëpërfshirjen shoqërore, përfshirë persona në ekonominë informale. Kjo mbrojtje universale mund të arrihet në mënyrë progresive, duke përfshirë vendosjen e objektivave dhe të afateve kohore. Ajo duhet të bazohet në parimin e jo-diskriminimit, barazisë gjinore dhe në mundësinë për t'ju përgjigjur nevojave të veçanta. Të drejtat për përfitimet duhet të përshkruhen në legjislacionin vendas, si dhe duhet të shoqërohen nga procedura efikase dhe të aksesueshme ankimimi dhe apelimi. Të drejtat dhe dinjiteti i personave të mbuluar nga garancitë e sigurimeve shoqërore duhet të respektohen. Përfitimet duhet të jenë të përshtatshme dhe të parashikueshme.

Një grup i dytë parimesh aplikohet tek shpërndarja, financimi, menaxhimi, kordinimi dhe monitorimi i sistemeve të sigurimeve shoqërore. Në hartimin dhe zbatimin e strategjive lidhur me nivelet minimale e mbrojtjes shoqërore dhe zgjerimin e sigurimeve shoqërore, vëndet anëtare duhet të konsiderojnë një larmi metodash dhe qasjesh, përfshirë ato të mekanizmave financues dhe sistemeve të shpërndarjes. Këto masa duhet të bazohen mbi solidaritetin në financimin e skemës, duke kërkuar ndërkohë arritjen e një ekuilibri optimal midis përgjegjësive dhe interesave ndërmjet atyre që financojnë dhe atyre që përfitojnë nga skemat e sigurimeve shoqërore. Njëkohësisht, masat duhet të sigurojnë:

- qëndrueshmëri financuese, fiskale dhe ekonomike duke treguar kujdesin e duhur tek drejtësia dhe barazia shoqërore;
- menaxhim dhe administrim financiar transparent, të përgjegjshëm dhe të shëndetshëm;
- koherencë të politikave të mbrojtjes shoqërore me politikat shoqërore, ekonomike dhe punësuese;
- koherencë mes institucioneve përgjegjëse për dhënien e mbrojtjes shoqërore së bashku me ofrimin e shërbimeve publike cilësore për një zbatim efikas dhe efektiv;
- monitorim të rregullt të zbatimit, si dhe vlerësim periodik; dhe

- respekt të plotë për kontratat kolektive dhe lirinë për shoqërim për të gjithë punëtorët, si edhe pjesëmarrje tripalëshe të organizatave më të përfaqsuara të punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe këshillim me përfaqësues të organizatave të personave të interesuar që kanë lidhje me çështjen.

Dimensioni horizontal: nivelet minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore

Dimensioni horizontal i strategjisë së ONP përbëhet nga “zbatimi i shpejtë i Niveleve Minimale kombëtare të Mbrojtjes Shoqërore, e cila përmban garanci bazë të sigurimeve shoqërore që sigurojnë që të gjithë njerzit në nevojë gjatë ciklit të jetës mund të përballojnë dhe të kenë akses në kujdesin shëndetsor elementar, si edhe të kenë sigurim të të ardhurave në të paktën nivelin minimal të përcaktuar kombëtar.”⁹

Në këtë vështrim, Rekomandimi Nr. 202 përcakton se vendet anëtare duhet të krijojnë dhe mbajnë nivele minimale të mbrojtjes shoqërore kombëtare. Këto janë një grup garancish bazë të sigurimeve shoqërore të përcaktuara kombëtarisht, të cilat sigurojnë mbrojtje që ka për qëllim të parandalojë apo të ulë varfërinë, cënueshmërinë dhe përjashtimin shoqëror. Këto garanci duhet të sigurojnë minimalisht që gjatë ciklit të jetës, të gjithë personat në nevojë të kenë akses tek kujdesi shëndetsor elementar dhe të sigurojnë nivelin bazë të të ardhurave. Këto së bashku sigurojnë akses efektiv tek mallrat dhe shërbimet më të rëndësishme të përcaktuara si të nevojshme në nivel kombëtar.

Nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore kombëtare duhet të përmbajnë të paktën katër nga garancitë e sigurimeve shoqërore, të përcaktuara në nivel kombëtar:¹⁰

- (a) akses në kujdesin shëndetsor elementar, përfshirë kujdesin gjatë shtatzanisë dhe në lindje;
- (b) sigurimi i të ardhurave bazë për fëmijët, duke siguruar akses tek ushqyerja, edukimi, kujdesi dhe çdo lloj malli apo shërbimi i nevojshëm;
- (c) sigurimi i të ardhurave bazë për personat në moshë aktive dhe që nuk janë në gjëndje të fitojnë të ardhura të mjaftueshme, sidomos në rastet e sëmundjes, papunësisë, shtatzanisë dhe paaftësisë; dhe
- (d) sigurimi i të ardhurave bazë për personat e moshuar.

Këto garanci duhet të sigurohen për të gjithë qytetarët rezidentë dhe fëmijët, siç përcaktohet në ligjet dhe rregulloret kombëtare dhe që janë

objekt i detyrimeve ekzistuese ndërkombëtare.¹¹

Rekomandimi Nr. 202 thekson gjithashtu se garancitë bazë të sigurimeve shoqërore duhet të sanksionohen me ligj. Ligjet dhe rregulloret kombëtare duhet të specifikojnë llojet, kushtet kualifikuese dhe nivelet e përfitimeve që japin efekt tek këto garanci, si dhe të sigurojnë procedura ankimi dhe apelimi efikase dhe të aksesueshme.

Garancitë bazë të sigurimeve shoqërore duhet të jepen nëpërmjet kombinimit më efikas të përfitimeve dhe skemave në kontekstin kombëtar. Përfitimet mund të përfshijnë përfitime për fëmijën dhe familjen, për kujdes shëndetsor dhe sëmundje, për shtatzani, për paafësi, për të moshuar, përfitime familjare, për të papunët, garanci punësimi dhe përfitime për dëmtimet në punë, po ashtu si dhe çdo përfitim tjetër shoqëror në para ose në natyrë. Skemat që japin këto lloj përfitimesh mund të përfshijnë skema universale përfitimesh, skema të sigurimeve shoqërore, skema të asistencës sociale, skema të taksës negative të të ardhurave, skema të punësimit publik dhe skema të mbështetjes në punësim.

Burimet e nevojshme financiare mund të mobilizohen përmes një morie metodash të ndryshme me qëllim që të sigurohet qëndrueshmëri financiare, fiskale dhe ekonomike të niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore kombëtare, duke marrë parasysh kapacitetin kontributiv të grupeve të ndryshme të popullsisë. Këto metoda mund të përfshijnë, në mënyrë individuale apo në kombinim, zbatimin efektiv të detyrimeve kontributive dhe tatimore, rivendosjen e përparsive në shpenzime, ose një të baze më të gjërë dhe mjaftueshëm progresive për të ardhurat.

Dimensioni vertikal: strategjitë kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore

Duke nënvizuar faktin se procesi i ndërtimit të sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore nuk mund të ndalojë në katin përdhës të mbrojtjes, vëndet anëtarë të ONP kanë rënë dakort në 2011 të ndjekin strategji që “synojnë të sigurojnë nivele më të larta të sigurimit të të ardhurave dhe akses në kujdesin shëndetsor – duke marrë parasysh dhe duke përparuar së pari drejt dispozitave të zonës së mbulimit dhe përfitimit të Konventës Nr. 102 – për sa më shumë persona dhe sa më shpejt që të jetë e mundur, bazuar, si një dispozitë e domosdoshme, mbi politika që synojnë nxitjen e pjesëmarrjes së atyre që ndodhen në ekonominë informale dhe në formalizimin e saj gradual.”¹²

Rekomandimi Nr. 202 ofron udhëzime shtesë në lidhje me formulimin dhe zbatimin e strategjive për zgjerimin e sigurimeve shoqërore kombëtare,

bazuar në konsultime kombëtare përmes dialogut social dhe pjesmarrjes shoqërore. Këto duhet t'i japin prioritet vendosjes dhe mbajtjes së niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore dhe të synojnë të sigurojnë nivele më të larta mbrojtje për sa më shumë persona që të jetë e mundur, duke reflektuar kapacitetet ekonomike dhe fiskale të vendeve anëtarë, dhe kjo sa më shpejt që të jetë e mundur. Nivelet më të larta të mbrojtjes mund të përfshijnë një gamë më të gjërë përfitimesh, hapësirë më të madhe për mbulim personal dhe nivele më të larta përfitimi.

Gjatë procesit të ndërtimit të skemave të sigurimeve shoqërore, vendet anëtare duhet të synojnë arritjen e gamës dhe nivelit të përfitimeve të shprehura në Konventën për Sigurimet Shoqërore (Standartet Minimale), 1952 (Nr. 102), apo në Konventa dhe Rekomandime të tjera të ONP, që vendosin standarte më të avancuara.

Rekomandimi Nr. 202 ofron gjithashtu udhëzime mbi procesin që vendet anëtare duhet të ndjekin në formulimin dhe zbatimin e strategjive kombëtare të zgjerimit të sigurimeve shoqërore. Një proces i tillë duhet të fillojë duke vendosur objektiva të cilat reflektojnë prioritetet kombëtare; identifikimin e boshllëqeve dhe pengesave për mbrojtje; kërkesën për mbylljen e boshllëqeve përmes mjeteve të duhura; dhe specifikimin e kërkesave dhe burimeve financiare, afateve kohore dhe renditjes në kohë të politikave të duhura. Theks i veçantë i jepet ndërgjegjesimit të popullsisë, përfshirë këtu edhe nëpërmjet rrugës së dialogut social.

Strategjitë për zgjerimin e sigurimeve shoqërore duhet të mbështesin rritjen e punësimit formal dhe uljen e informalitetit, si dhe duhet të plotësohen kurdo që kjo të jetë e mundur me anë të politikave aktive të tregut të punës.

Drejt sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore

Dy dimensionet e strategjisë për sigurimin shoqëror të ONP synojnë ndërtimin dhe mbajtjen e sistemeve të plotë dhe të përshtatshëm të sigurimeve shoqërore, të cilët janë në përputhje me objektivat e politikave kombëtare. Kordinimi me politika të tjera publike është thelbësor, duke siguruar që strategjitë e zgjerimit të sigurimeve shoqërore të jenë në përputhje me zbatimin e planeve më të gjëra të zhvillimit kombëtar, shoqëror, ekonomik dhe mjedisor.

Strategjia hedh dritë mbi rëndësinë e monitorimit kombëtar mbi progresin e bërë në zbatimin e niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore dhe arritjen e objektivave të tjera të strategjive kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore. Kjo duhet të kryhet me anë të mekanizmave të përshtatshëm të përcaktuara në nivel kombëtar, duke përfshirë pjesmarrjen tripalëshe me

organizata përfaqësuese të punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe konsultim me organizata përfaqësuese të personave të interesuar.

Vëndet anëtare duhet gjithashtu të thërrasin konsultime të rregullta në nivel kombëtar për të vlerësuar progresin dhe diskutuar politikat për zgjerimin e mëtejshëm horizontal dhe vertikal të sigurimeve shoqërore. Rekomandimi Nr. 202, gjithashtu, nxit vëndet anëtare të shkëmbejnë informacion, përvoja dhe ekspertizë midis tyre dhe me ONP. Gjatë zbatimit të këtij Rekomandimi, vëndet anëtare mund të kërkojnë asistencë teknike nga ONP dhe organizata të tjera ndërkombëtare, në përputhje me mandatet e tyre respektive.

Strategjia dy-dimensionale e ONP hap një kapitull të ri në sigurimet shoqërore. Duke riafirmuar të drejtën njerëzore për sigurime shoqërore, ajo pranon që kjo e drejtë, së bashku me promovimin e punësimit, është një nevojë ekonomike dhe shoqërore për zhvillim dhe progres. Ajo njeh gjithashtu rëndësinë e universalitetit të mbrojtjes, bazuar në solidaritetin shoqëror, për parandalimin dhe uljen e varfërisë, pabarazisë, përjashtimit shoqëror dhe pasigurisë; promovimin e mundësive të barabarta si edhe të barazisë gjinore dhe racore; dhe si një mënyrë për të mbështetur tranzicionin përmes punësimit informal në atë formal. Gjithashtu, ajo i vlerëson sigurimet shoqërore si një mënyrë për të fuqizuar individin që të përshtatet me ndryshimet në ekonomi dhe në tregun e punës; të pranojë që sistemet e sigurimeve shoqërore veprojnë si stabilizues automatik ekonomik dhe shoqëror, që ndihmojnë të stimulojnë kërkesa agregate në kohë krize dhe pas saj, si edhe të ndihmojë duke mbështetur një tranzicion drejt një ekonomie më të qëndrueshme. Strategjia thekson përgjegjshmërinë parësore dhe të përgjithshme të shtetit në përputhje me prioritetet kombëtare dhe duke përdorur me efektivitet burimet natyrore, rëndësinë e detyrimeve ligjore, menaxhimit dhe administrimit efektiv, si dhe të një procesi të gjërë kombëtar konsultimi.

Të gjithë këto elementë janë thelbësorë për të mundësuar personat të jetojnë me dinjitet, duke përfituar nga e drejta njerëzore për sigurim shoqëror, si edhe për të nxitur shoqëritë përfshirëse dhe ekonomitë produktive.

Kjo strategji është një kontribut i rëndësishëm i ONP në debatin global mbi nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore dhe të ardhmen e sigurimeve shoqërore në një kohë kur një botë e tronditur nga kriza është duke kërkuar një ekuilibër të ri midis politikave ekonomike dhe shoqërore për të arritur zhvillim të qëndrueshëm.

1. ONP, 2011: Rezoluta dhe konkluzionet në lidhje me diskutimet e përsëritura mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 100, Gjenevë, 2011, në *Regjistri Provizor* (Gjenevë, 2011) Nr. 24: Raporti i Komitetit për Diskutimet Periodike mbi Mbrojtjen Shoqërore, dhe e riprodhuar në Pjesën I-rë të këtij publikimi. Rezoluta dhe konkluzionet ishin miratuar pas diskutimit të raportit të ONP për *Sigurimet shoqërore për drejtësi shoqërore dhe globalizim të ndershëm: Diskutime periodike mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore) nën Deklaratën e ONP mbi Drejtësinë Shoqërore për Globalizim të Ndershëm*, Raporti IV, Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 100, Gjenevë, 2011.
2. Të bashkojmë delegacionet qeveritare, të punëdhënësve dhe punëtorve të të gjithë 185 vëndeve anëtarë të ONP, Konferenca Ndërkombëtare e Punës është organi i ONP që cakton politikat e gjëra të Organizatës dhe themelon dhe përshtat standartet ndërkombëtare të punës.
3. Rekomandimi në lidhje me bazat kombëtare të mbrojtjes shoqërore (Rekomandimi për Bazat e Mbrojtjes Shoqërore), 2012 (Nr. 202). U miratua me 453 vota pro dhe një abstenim.
4. Rezoluta dhe konkluzionet në lidhje me diskutimet periodike mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), 2011, para. 31.
5. Rezoluta dhe konkluzionet në lidhje me sigurimet shoqërore, Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 89, Gjenevë, 2001. Shih gjithashtu ONP: Sigurimet Shoqërore: Një konsensus i ri (Gjenevë, 2001).
6. Rezoluta në lidhje me përpjekjet për të bërë bazat e mbrojtjes shoqërore një realitet botëror, Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 101, Gjenevë, 2012 në Regjistrin Provizor (Gjenevë, 2012), Nr. 14: Raporti i Komitetit mbi Bazat e Mbrojtjes Shoqërore dhe të riprodhuara në Pjesën e III-të të këtij publikim.
7. Rekomandimi Nr. 202, para. 1 dhe 2. Shih gjithashtu Konkluzionet në lidhje me diskutimet periodike mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), 2011, para 8-14.
8. Rekomandimi Nr. 202, para. 3.
9. Konkluzionet në lidhje me diskutimet e përsëritura mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), 2011, para. 9.
10. Rekomandimi Nr. 202, para. 4 dhe 5.
11. Ibid. para. 6.
12. Konkluzionet në lidhje me diskutimet periodike mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), 2011, para. 11.

PJESA I

Rezoluta dhe konkluzionet lidhur me diskutimin periodik mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore)

Rezoluta në lidhje me diskutimin periodik mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore)¹³

Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës, e mbledhur në Gjenevë në sesionin e saj të 100-të, 2011,

Duke ndërmarrë, në përputhje me Deklaratën e ONP për Drejtësinë Sociale për një Globalizim të Drejtë, një diskutim në bazë të raportit VI, *Sigurimet Shoqërore për drejtësi sociale dhe globalizim të drejtë*,

1. Miraton konkluzionet e mëposhtme,
2. Fton Bordin Drejtues të Zyrës Ndërkombëtare të Punës, si një vazhdim i diskutimit korrent mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore) dhe në përputhje me konkluzionet e mëposhtme të cilat njohin nevojën për një rekomandim, për të vendosur një artikull standart-krijues të titulluar "Përpunimi i Rekomandimit autonom mbi Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore" në programin e Sesionit 101 të Konferencës Ndërkombëtare të Punës, 2012, për një diskutim të vetëm, me qëllim të miratimit të Rekomandimit, dhe
3. Fton Bordin Drejtues të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për t'i dhënë vëmendjen e duhur përfundimeve të mëposhtme në planifikimin e veprimeve të ardhshme për mbrojtje shoqërore (sigurimet shoqërore) dhe i kërkon Drejtorit të Përgjithshëm t'i marrë ato në konsideratë gjatë përgatitjes dhe zbatimit të programit dhe buxhetit për 2 vjeçarin e ardhshëm dhe gjatë shpërndarjes të burimeve të tjera, nga ato që mund të jenë në dispozicion gjatë dyvjeçarit 2012-13.

Konkluzionet lidhur me diskutimin periodik mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore)¹⁴

Konteksti politik dhe institucional

1. Konsensusi i ri mbi sigurimet shoqërore arritur në Konferencën Ndërkombëtare të Punës, në sesionin e saj të 89 në vitin 2001, i dha prioritet të lartë politikave dhe nismave që mund të sjellin sigurime shoqërore për ata që nuk janë të mbuluar nga skemat ekzistuese. Rrjedhimisht, Zyra Ndërkombëtare e Punës filloi në vitin 2003 fushatën globale mbi Sigurimet Shoqërore dhe mbulim për të gjithë. Deklarata e Organizatës Ndërkombëtare të Punës mbi Drejtësinë Sociale për një Globalizim të Drejtë, e miratuar nga Konferenca Ndërkombëtare e Punës në Sesionin e saj të 97 në vitin 2008, riafirmoi edhe një herë tjetër përkushtimin trepalësh për shtrirjen e sigurimeve shoqërore për të gjithë ata që kanë nevojë për një mbrojtje të tillë në kuadrin e Programit të Punës së Denjë.

2. Konferenca Ndërkombëtare e Punës në Sesionin e saj të 98 në vitin 2009, njohu rolin vendimtar të politikave të mbrojtjes shoqërore në përgjigjen ndaj krizës, ndërsa Pakti Global i Punës bëri thirrje për shtetet "të japin konsideratën, sipas nevojës, për ndërtimin e mbrojtjes shoqërore për të gjithë, ndërtuar mbi nivele minimale të mbrojtjes shoqërore". Mbledhja Plenare e Nivelit të Lartë e Asamblesë së Përgjithshme të OKB për Objektivat e Zhvillimit të Mijëvjeçarit (Samiti i OZHM-së) në shtator 2010, njohu se "promovimi i mundësisë universale për të patur shërbime shoqërore dhe ofrimi i niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore, mund të përbëjnë një kontribut të rëndësishëm për konsolidimin dhe arritjen e përfitimeve të mëtejshme të zhvillimit " dhe kështu miratoi iniciativën e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, të cilën Bordi i Shefave Ekzekutiv të OKB e kishte iniciuar në vitin 2009.

3. Takimet rajonale tripalëshe të ONP në Amerikën Latine, në Shtetet Arabe e Azi dhe në Paqësor gjatë vitit 2007 dhe 2008, diskutuan strategjitë e zgjerimit të sigurimeve shoqërore. U shfaq kështu një strategji standarte dy dimensionale për zgjerimin, duke kombinuar zgjerimin e mbulimit për të gjithë përmes niveleve minimale të sigurimeve shoqërore të përcaktuara kombëtarisht, si edhe zbatimin progresiv të niveleve më të larta të niveleve të sigurimeve shoqërore përmes sistemeve gjithëpërfshirës. Kjo strategji u miratua nga Deklarata Trepalëshe e Yaoundes mbi zbatimin e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, miratuar në simpoziumin e II Afrikan të Punës së Denjë në Jaunde në vitin 2010, dhe nga Përmbledhja e Kryetarit në Takimin Trepalësh të Ekspertëve mbi Strategjitë për Zgjerimin e Mbulimit të Sigurimeve Shoqërore 2009.

4. Ky konsensus lidhur me sigurimet shoqërore mbështetet nga Programi i Punës së Denjë, duke përfshirë katër shtyllat e tij: punësimin, dialogun social, mbrojtjen shoqërore dhe standardet, dhe parimet dhe të drejtat themelore. Këto katër shtylla janë të pandashme, të ndërlidhura dhe reciprokisht mbështetëse. Këto përfundime mbi sigurimet shoqërore kanë të bëjnë me këtë kontekst. Sistemet e qëndrueshëm të sigurimeve shoqërore janë një element kyç në nxitjen e rritjes ekonomike produktive. Ato janë të lidhura ngushtë me të gjitha elementet të Programit të Punës së Denjë dhe duhet të bazohen në të drejtat brenda një kuadri ligjor. Dialogu social dhe tripartizmi i bazuar në lirinë e shoqërizimit dhe njohjen efektive të së drejtës për marrëveshje kolektive, janë elementë kyç për të siguruar paga të përshtatëshme për punëtorët, duke i ndihmuar ata kështu që të rrisin kapacitetin e tyre kontributiv. Ato gjithashtu kontribuojnë në qëndrueshmërinë e sistemeve më të mëdhenj të sigurimeve shoqërore, ku skemat kontributive dhe jo-kontributive plotësojnë njëra-tjetrën.

Roli dhe nevoja për sigurime shoqërore

5. Konferenca njeh dhe përsërit se:

(a) Sigurimet shoqërore janë një e drejtë e njeriut.

Gjithkush si një anëtar i shoqërisë ka të drejtën e sigurimeve shoqërore, ashtu siç thuhet në Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut, Neni 22. Globalisht pjesa më e madhe e grave, burrave dhe fëmijëve nuk kanë akses të barabartë në çfarëdo lloji të sigurimeve shoqërore. Duke njohur në Deklaratën e Filadelfias detyrimin solem të Organizatës Ndërkombëtare të Punës "për të shpënë më tej midis kombeve në botë programet të cilat do të arrijnë zgjerimin e masave të sigurimeve shoqërore për të siguruar të ardhura bazë për të gjithë ata që kanë nevojë për një mbrojtje të tillë dhe të një kujdesi shëndetsor të përshtatshëm", vendet anëtare konfirmuan angazhimin e ONP për arritjen e sigurimeve të përshtatëshme shoqërore për të gjithë.

(b) Sigurimi shoqëror është një nevojë shoqërore.

Sistemet kombëtarë efektiv të sigurimeve shoqërore janë mjete të fuqishme për sigurimin e të ardhurave, parandalimin dhe reduktimin e varfërisë dhe pabarazisë, si edhe nxitjen e përfshirjes dhe të dinjitetit shoqëror. Ato përbëjnë një investim shumë të rëndësishëm në mirëqënien e punëtorëve dhe popullsisë në tërësi, sidomos nëpërmjet rritjes së aksesit në shëndetsi, në arsim, si edhe nëpërmjet reduktimit të punës së fëmijëve dhe në veçanti, të formave më të këqija të saj. Sigurimet shoqërore forcojnë kohezionin shoqëror dhe kështu kontribuojnë në ndërtimin e

paqes sociale, shoqërive përfshirëse dhe globalizimit të ndershëm me standarte jetese të denja për të gjithë.

(c) Sigurimi shoqëror është një nevojë ekonomike.

Punësimi plotësisht produktiv dhe i denjë është burimi më i rëndësishëm i sigurisë së të ardhurave. Mbrojtja shoqërore është çelësi për të siguruar një pjesë të drejtë të frutave të progresit për të gjithë. Rritja e qëndrueshme kërkon shëndet të plotë, ushqim dhe edukim, të cilat mund të nxisin tranzicionin nga produktiviteti i ulët dhe aktivitetet e nivelit të mbi-jetesës, tek punët e denja me produktivitet të lartë, si edhe nga ekonomia informale në atë formale. Sigurimet shoqërore, të projektuara dhe lidhura mirë me politikat e tjera, rrisin punësimin, produktivitetin dhe mbështesin zhvillimin ekonomik. Sigurimet shoqërore të përshtatshme inkurajojnë investimin e kapitalit njerëzor si për punëdhënësit, ashtu edhe për punëtorët, u lehtëson punëtorëve përshtatjen ndaj ndryshimeve dhe mundëson ndryshime gjithëpërfshirëse strukturore të lidhura me globalizimin. Si një stabilizator automatik efektiv në kohë krize, sigurimet shoqërore kontribuojnë në zbutjen e ndikimit ekonomik dhe social të rënieve ekonomike, në rritjen e elasticitetit dhe arritjen e shërimit të shpejtë drejt rritjes ekonomike përfshirëse.

Strategjitë e Zgjerimit të mbulimit me Sigurime Shoqërore

6. Shumë vende në zhvillim kanë bërë përparim të ndjeshëm në mbulimin me sigurime shoqërore gjatë dekadës së fundit. Ata ofrojnë dëshminë më të mirë se zgjerimi i sigurimeve shoqërore është i mundur. Pavarësisht këtyre përparimeve, në shumë vende të botës ka ende boshllëqe të mëdha në mbulimin e sigurimeve shoqërore. Në disa rajone, shumica dërrmuese e popullsisë është e përjashtuar nga sigurimet shoqërore.

7. Rreziku për t'u përjashtuar nga mbulimi është veçanërisht i lartë ndër grupe të caktuara, duke përfshirë punëtorët në ekonominë informale dhe format atipike të punësimit, punonjësit e pa mbrojtur në zonat rurale dhe urbane, punëtorët shtëpijakë, ata emigrantë dhe të pakualifikuar, si edhe personat me aftësi të kufizuar dhe sëmundje kronike, duke përfshirë edhe të prekurit nga HIV/AIDS. Gratë priren të përballen më shumë me probleme të përjashtimit sesa meshkujt, për shkak të diskriminimit të tyre gjatë gjithë ciklit të jetës dhe barrës që ato mbajnë në familje. Fëmijët e popullsisë të përjashtuara kanë më shumë të ngjarë të rriten në kushte të këqia për shëndetin dhe të ushqyerit, të cilat dëmtojnë të ardhmen e tyre dhe atë të shoqërive ku ata jetojnë.

8. Mbyllja e boshllëqeve në mbulimin me sigurime shoqërore është pri-

oritet i lartë për rritjen ekonomike, kohezionin social dhe punën e denjë për të gjithë gratë dhe burrat. Strategjitë efektive kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore në përputhje me prioritetet kombëtare, me qëndrueshmëri dhe përballueshmëri administrative, kontribuojnë në arritjen e këtyre objektivave. Këto strategji kombëtare duhet të synojnë arritjen e mbulimit universal të popullatës me të paktën nivelin minimal të mbrojtjes (dimension horizontal) dhe të sigurojnë në mënyrë progresive nivele më të larta mbrojtje të udhëzuara nga standardet e fundit të ONP për sigurimet shoqërore (dimensioni vertikal). Të dy dimensionet e zgjerimit të mbulimit janë në koherencë me lëvizjen drejt përputhjes së kërkesave të Konventës mbi Standartet Minimalë të Sigurimeve Shoqërore, 1952 (Nr. 102), ato janë të një rëndësie të barabartë dhe duhet të ndiqen njëkohësisht, kur kjo është e mundur.

9. Dimension horizontal duhet të synojë zbatimin e shpejtë të Niveleve Minimale kombëtare të Sigurimeve Shoqërore, duke përmbajtur garanci bazë të sigurimeve shoqërore që sigurojnë se të gjithë personat në nevojë gjatë gjithë ciklit të jetës mund të përballojnë dhe të kenë akses në kujdesin shëndetësor elementar dhe siguri të ardhurash, të paktën në një minimum të përcaktuar në shkallë kombëtare. Politikat e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore duhet të synojnë lehtësimin e aksesit efektiv në mallrat dhe shërbimet e domosdoshme, nxitjen e aktivitetit ekonomik produktiv dhe ato duhet të zbatohen në kordinim të ngushtë me politikat e tjera që nxisin punësimin, ulin informalitetin dhe pasigurinë, duke krijuar vende pune dinjitoze dhe promovuar biznesin.

10. Meqënëse qasja “një-masë-për-të-gjithë” nuk është e përshtatëshme, çdo vënd anëtar duhet të hartojë dhe zbatojë garancitë e veta të Niveleve Minimale të Sigurimeve Shoqërore në përputhje me rrethanat dhe prioritetet kombëtare të përcaktuara me pjesëmarrjen e partnerëve socialë. Ndërsa rezultatet e pritshme të këtyre garancive janë të një natyre universale, vëndet anëtarë gjejnë mënyra të ndryshme të zbatimit të politikave të Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, e cila mund të përfshijë skemat e përfitimeve universale, sigurimet shoqërore, programet e punësimit publik dhe skemat mbështetëse për punësim, si edhe skemat e asistencës sociale që ofrojnë përfitime vetëm për njerëzit me të ardhura të ulëta, apo edhe kombinime të përshtatshme të këtyre masave. Për të qenë efektive, këto politika kërkojnë një kombinim të përshtatshëm të masave parandaluese, përfitimeve dhe shërbimeve sociale.

11. Procesi i ndërtimit të sistemit të plotë të sigurimeve shoqërore nuk mund të ndalet në katin më të ulët (përdhes) të mbrojtjes. Prandaj, dimension vertikal i strategjisë së zgjerimit të mbulimit të sigurimeve shoqërore në çdo

vënd anëtar duhet të kërkojë dhënien e niveleve më të larta të sigurisë së të ardhurave dhe aksesit ndaj kujdesit shëndetësor - duke marrë parasysh dhe duke përparuar fillimisht drejt dispozitave të mbulimit dhe përfitimit të Konventës Nr. 102 - për sa më shumë njerëz dhe për sa më shpejt që të jetë e mundur, bazuar kjo, si një parakusht, në politikat që synojnë inkurajimin e pjesëmarrjes së tyre në ekonominë informale dhe formalizimin e saj gradual. Ndërsa ekonomitë zhvillohen dhe bëhen më elastike, siguria e të ardhurave për njerëzit dhe qasja e tyre në kujdesin shëndetësor, duhet të rriten.

12. Strategjitë kombëtare për të zgjeruar sigurimet shoqërore duhet të zhvillohen bazuar në burimet e kombit dhe në një sërë parimesh themelore, psh mbulimi universal, realizimi progresiv ndërsa siguron një mbrojtje të menjëhershme kundër diskriminimit, nxitja e barazisë gjinore, përshtatshmëria sociale dhe ekonomike, përfitimet bazuar në të drejtat, qëndrueshmëria financiare dhe fiskale, menaxhimi i mirë dhe me përgjegjshmëri të përgjithshme të shtetit dhe pjesëmarrja e vazhdueshme e partnerëve socialë, dhe e fundit çështjet institucionale dhe organizative nuk duhet të pengojnë rezultatet e duhura mbrojtëse. Këto parime duhet të udhëheqin politikën kombëtare dhe vendimet strategjike.

13. Strategjitë për të zgjeruar fushë-mbulimin e sigurimeve shoqërore janë të lidhura ngushtë me politikat e punësimit. Ndaj vëndet anëtare duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë ndërtimit të një kornize ekonomike dhe sociale që është e favorshme për krijimin e qëndrueshëm të ndërmarrjeve dhe rritjen e punësimit të denjë dhe produktiv. Një ekonomi e madhe joformale përbën një sfidë të veçantë për zgjerimin e mbulimit të sigurimeve shoqërore. Sigurimet shoqërore mbeten shtylla qendrore e sistemeve të sigurimeve shoqërore në shumicën e vendeve anëtare, por ajo tenton të fokusohet mbi punonjësit formalë. Megjithatë, një numër në rritje i vendeve në zhvillim kanë zgjeruar gradualisht fushën e mbulimit të sigurimeve shoqërore për kategori të tjera punëtorësh, të tilla si punëtorë që punojnë për vehten e tyre, punëtorë shtëpijakë, punëtorë në zonat rurale dhe punëtorët në ndërmarrjet mikro dhe të vogla, nëpërmjet përshtatjes të fushës së përfitimeve, kontributeve dhe procedurave administrative. Përfshirja e këtyre grupeve në sigurimet shoqërore është një komponent kyç në formalizimin e punësimit dhe ajo mundet gjithashtu të zvogëlojë koston e sistemeve të përfitimeve që financohen nga taksat për punëtorët e varfër në ekonominë informale.

14. Vëndet anëtare duhet të inkurajohen që të bëjnë vazhdimisht përpjekje që synojnë kalimin nga ekonomia informale në atë formale. Ndërsa politikat e sigurimeve shoqërore kanë një rol të rëndësishëm për të luajtur në arritjen e këtij objekti, ato duhet të plotësohen nga politikat fiskale dhe të

punësimin, si edhe nëpërmjet zhvillimit të procedurave administrative me qëllim krijimin e stimuljeve të përshtatshëm për t'u bashkuar me ekonominë formale dhe për të zvogëluar shpenzimet e formalizimit. Vëndet anëtare duhet të inkurajohen për të forcuar promovimin dhe zbatimin e kornizave ligjore, kjo edhe nëpërmjet inspektimeve të përshtatshme të punës, taksave dhe sigurimeve shoqërore, me synim reduktimin e mashtrimit dhe informalitetit, duke përfshirë edhe punësimin e fshehur dhe të biznesit e punës së padeklaruar. Formalizimi i ekonomisë është një nga parakushtet kryesore për rritjen ekonomike afatgjatë dhe ai do të rrisë bazën e të ardhurave publike të nevojshme për të financuar nivele më të larta të sigurimeve shoqërore për kontribuesit dhe taksapaguesit dhe përfitimeve jo-kontribuese për të mbuluar ata që nuk kanë mundësi për të kontribuar.

Sigurimi i përballueshmërisë dhe financimi i sigurimeve shoqërore

15. Shpenzimet e nevojshme për financimin e sistemeve të sigurimeve shoqërore janë një investim afatgjatë për njerëzit. Shoqëritë që nuk investojnë në sigurimet shoqërore përballen me kosto më të rëndësishme, si ato që lidhen me mungesën e një fuqie punëtore të shëndetshme dhe produktive, pasigurinë ekonomike dhe përjashtimin social. Nga ana tjetër, investimi për njerëzit me anë të sistemeve të sigurimeve shoqërore, kërkon burime që duhet të ofrohen nga ndërmarrjet, punëtorët, familjet dhe të tjerë, si kontribuesit dhe taksapaguesit. Është pra e domosdoshme që të gjehet një ekuilibër racional midis shpenzimeve dhe përfitimeve afat-shkurtra dhe afat-gjata të sistemeve të sigurimeve shoqërore për shoqërinë dhe grupe të ndryshme të financuesve dhe përfituesve.

16. Ndërrhyrjet e sigurimeve shoqërore duhet të arrijnë objektivat e tyre shoqërore dhe ekonomike në një mënyrë efektive dhe me kosto efikase. Monitorimi dhe vlerësimi i përhershëm nga partnerët socialë i efektivitetit dhe efikasitetit afat-shkurtër dhe afat-gjatë të programeve individuale dhe sistemeve të sigurimeve shoqërore, duke përfshirë edhe studimet aktuariale, janë mekanizma të rëndësishëm dhe mund të çojnë drejt reformimit dhe përshtatjeve, kur kjo është e nevojshme. Në rastin e skemave transparente të operuara nga shteti, konsultimet dhe dialogu social janë të përshtatshëm. Në rastin e skemave që përfshijnë organizatat e punëtorëve dhe punëdhënësve, dialogu social dhe marrëveshjet janë edhe ato të përshtatshme.

17. Shumë vënde anëtare, në të gjitha nivelet e zhvillimit, kanë zbatuar tashmë elemente nga nivelet minimale kombëtare të Sigurimeve Shoqërore, si pjesë e përpjekjeve të tyre në ndërtimin e sistemeve të plotë të siguri-

meve shoqërore. Shtetet anëtare kanë zgjedhur opsionet e ndryshme për të siguruar hapësirën e nevojshme fiskale, përfshirë shpenzimet prioritare dhe zgjerimin e bazës së të ardhurave. Rritja ekonomike e qëndrueshme, formalizimi progresiv i ekonomisë dhe nivelet e larta të punësimit produktiv janë thelbësore në sigurimin e burimeve financiare të nevojshme për të zgjeruar sigurimet shoqërore për të gjithë.

18. Ndërsa nivelet minimale kombëtare të Sigurimeve Shoqërore duhet të financohen nga burime të brendshme të të ardhurave për të siguruar qëndrueshmërinë afat-gjatë të tyre, mund të ketë raste kur këto burime janë të pamjaftueshme për të zgjeruar nivelet minimale të Sigurimeve Shoqërore për të gjithë në një hark kohor të shkurtër. Bashkëpunimi ndërkombëtar mund të luajë një rol të rëndësishëm për të ndihmuar vëndet anëtare për të filluar procesin dhe për të ndërtuar bazën kombëtare të burimeve, me qëllim sigurimin e mekanizmave të qëndrueshëm të financimit.

19. Përbalueshmëria e sistemeve të sigurimeve shoqërore është diskutuar gjerësisht në kontekstin e ndryshimeve demografike. Pritshmëria e rritjes në normat e vartësisë ekonomike gjatë dekadave të ardhshme ngre shqetësime në lidhje me qëndrueshmërinë e sistemeve të sigurimeve shoqërore. Plakja e popullsisë do të rrisë shpenzimet për pensionet, shëndetsinë dhe kujdesin afat-gjatë në dekadat që do të vijnë. Megjithatë, provat sugjerojnë se kjo sfidë është e menaxhueshme me sisteme të organizuara ashtu siç duhet. Proceset e reformave të nevojshme mund të menaxhohen me sukses duke balancuar mjaftueshëm nevojat shoqërore dhe kërkesat financiare dhe fiskale, në qoftë se vendosen në një proces të mirë-informuar të dialogut social.

20. Është e domosdoshme të krijohen sinergji pozitive për rritje të qëndrueshme dhe nivele më të larta të punësimit të denjë midis mbrojtjes shoqërore, politikave financiare dhe ekonomike. Politikat e integruara kombëtare që promovojnë punësimin produktiv janë të nevojshme për të siguruar financim të qëndrueshëm, adresimin e mungesave të mundëshme për dije të caktuara, promovimin e prodhimit, duke përfutur nga një shumëllojshmëri e gjërë e fuqisë punëtore në aspektin e gjinisë, moshës, kombësisë dhe origjinës etnike, si edhe për të vendosur një ekuilibër më të mirë midis punës dhe përgjegjësisë të familjes për burra dhe gra. Disa nga opsionet e politikave shtrihen midis vetë fushës së sigurimeve shoqërore, ndërsa të tjera qëndrojnë në sfera të tjera të politikës. Të tilla opsione përfshijnë:

- (a) integrimin e politikave makroekonomike, punësuese dhe shoqërore, që i japin përparësi Punës së Denjë;
- (b) investimin e kujdesshëm të rezervave të sigurimeve shoqërore;
- (c) ndërtimin e shërbimeve publike cilësore që forcojnë sistemet efektive

- të sigurimeve shoqërore;
- (d) promovimin e dialogut social, njohjen efektive të së drejtës për marrëveshje kolektive dhe lirinë e shoqërizimit;
 - (e) promovimin dhe forcimin e mjedisit që mundëson ndërmarrjet e qëndrueshme, duke reflektuar rritjen e punësimit dhe punën e denjë;
 - (f) investimin në arsim, aftësitë profesionale dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës;
 - (g) nxitjen e menaxhimit të mirë të migracionit të punës;
 - (h) lehtësimin e pajtimit të përgjegjësive në punë dhe në familje për gratë dhe burrat, si edhe mundësimin e aksesit efektiv ndaj shërbimeve gjithëpërfshirëse shoqërore për të adresuar nevojat e kujdesit duke përfshirë fëmijët, të moshuarit, njerëzit që jetojnë me HIV/AIDS dhe ata me aftësi të kufizuara. Kjo përfshin kujdesin për barrë lindje, qoftë kjo para ose pas lindjes, si edhe garantimin e të ardhurave dhe mbështetjeve të tjera për gratë gjatë javëve të fundit të shtatzanisë dhe javëve të para pas lindjes;
 - (i) politikat që u mundësojnë të gjithë punëtorëve, përfshirë ata në punësimin atipik, për të përfituar nga sigurimet shoqërore;
 - (j) promovimin e pjesëmarrjes të grave si fuqi punëtore nëpërmjet një trajtimi më të barabartë duke krijuar shanse më të mira punësimi, zvogëluar segmentimin e tregut të punës mes burrave dhe grave, duke eliminuar diferencat gjinore në paga dhe ofrimin e mundësive të barabarta për zhvillim profesional;
 - (k) lehtësimin efektiv të tranzicionit nga shkolla në punë;
 - (l) përmirësimin e rehabilitimit të punëtorëve me kapacitet të reduktuar, duke përfshirë mbështetjen dhe trajnimin personal, kur kjo është e përshtatshme, me synimin nxitjen e pjesëmarrjes së tyre në tregun e punës;
 - (m) kombinimin e funksionit zëvendësues të të ardhurave të sigurimeve shoqërore me politikat aktive të tregut të punës dhe stimujt që nxisin pjesëmarrjen reale në tregun formal të punës.
21. Sigurimi i pjesëmarrjes së barabartë të fuqisë punëtore të grave dhe burrave të moshuar është shpesh thelbësor për përshtatjen e sistemit të sigurimeve shoqërore ndaj ndryshimit demografik. Përveç politikave për nxitjen e punësimit të plotë, masat për të nxitur punësimin e punëtorëve të moshuar mund të përfshijnë:
- (a) investimin në teknologji dhe në masat e sigurimit dhe shëndetit në punë që lejojnë punësimin produktiv të punëtorëve të moshuar dhe punëtorëve

me dëmtime shëndetësore dhe aftësi të kufizuara;

- (b) rritjen e normave të pjesëmarrjes të punëtorëve të moshuar duke eliminuar diskriminimin për moshë dhe sigurimin e stimujve për punëtorët dhe punëdhënësit për të adresuar ristrukturimin e ndërmarrjeve përmes marrëveshjeve të reja të punës;
- (c) paraqitjen e rregullave shoqërisht të pranueshme përmes një procesi transparent, duke përfshirë edhe dialogun social dhe tripartizmin, për sa i takon moshës në të cilën njerëzit tërhiqen nga tregu i punës, e cila duhet të reflektojë një marrëdhënie të qëndrueshme midis kohëzgjatjes dhe kërkesave të jetës së punës si edhe të daljes në pension, duke marrë parasysh çështje të tilla si kushtet e punës, vitet e shërbimit dhe pranimit që dalja në pension është një pjesë legjitime e ciklit të jetës.

Menaxhimi i sigurimeve shoqërore

22. Sistemet e sigurimeve shoqërore duhet të jenë të menaxhuar dhe administruar mirë për të siguruar efektivitet në arritjen e objektivave të rëna dakord, efçente në përdorimin e burimeve dhe transparente për të fituar besimin e atyre që financojnë dhe që përfitojnë nga këto sisteme. Përfshirja aktive e të gjithë palëve të interesuara, dhe në veçanti e punëtorëve dhe punëdhënësve nëpërmjet mekanizmave efektive të dialogut social dhe mbikëqyrjes trepalëshe, është një nga mjetet e rëndësishme për të siguruar menaxhim të mirë të sistemeve të sigurimeve shoqërore.

23. Përgjegjësia e përgjithshme për një sistem efektiv dhe efikas të sigurimeve shoqërore qëndron me shtetin, sidomos me krijimin e angazhimit politik dhe në lidhje me caktimin e kornizave të përshtatshme politike, ligjore dhe rregullatore si edhe të mbikëqyrjes, që garantojnë nivel të përshtatshëm përfitimesh, menaxhim të mirë dhe ruajtje të të drejtave të fituara për përfituesit dhe pjesëmarrësit e tjerë.

24. Bisedimet kolektive dhe liria e shoqërizimit luajnë një rol të rëndësishëm duke ndihmuar punëdhënësit dhe punëtorët të negociojnë mbi produktet e sigurimeve shoqërore, duke përfshirë edhe ato të skemave të tjera të profesioneve dhe suplementare. Marrëveshjet duhet të jenë në kontekstin e një kuadri rregullator shtetëror.

25. Dialogu social është thelbësor në identifikimin dhe përcaktimin e objektivave prioritare të politikës; projektimi i përfitimeve koresponduese, të drejtave për përfitime dhe metodave të shpërndarjes; ndarja e barrës financiare ndërmjet brezave dhe mes kontribuesve dhe paguesve të taksave; si edhe nevoja për të gjetur një ekuilibër të drejtë mes asaj që pret shoqëria dhe kufizimeve financiare.

26. Dialogu social është një mjet i rëndësishëm për të kontribuar në monitorimin e përhershëm të financimit të qëndrueshem dhe përshtatshmërisë shoqërore, efektivitetit dhe efikasitetit të menaxhimit dhe administrimit të skemës. Ai është gjithashtu i rëndësishëm në zbatimin e legjislacionit ekzistues të sigurimeve shoqërore në mënyrë që kontributet e detyrueshme të jenë paguar nga të gjithë ata që duhet të paguajnë, ndërsa përfitimet të jenë shpërndarë tek ata që duhet t'i marrin ato. Kjo kërkon shërbime të inspektimit publik të pajisura me fonde dhe të trajnuara mirë, për të promovuar dhe për të siguruar zbatimin e ligjit dhe parandalimin e evazionit të kontributeve, mashtrimit dhe korrupsionit. Megjithatë, kjo gjithashtu kërkon monitorim aktiv nga punëdhënësit, punëtorët dhe palët e tjera.

27. Për të luajtur rolin e pritshëm aktiv në sigurimin e menaxhimit të mirë të sigurimeve shoqërore, të gjithë punëtorët dhe punëdhënësit duhet të jenë të vetëdijshëm dhe t'i kuptojnë dispozitat ekzistuese të sigurimeve shoqërore dhe sfidat e reja. Vëndet anëtare duhet të konsiderojnë përfshirjen e njohurive themelore në lidhje me sigurimet shoqërore në kurrikulat e arsimit dhe trajnimit në nivele të ndryshme të sistemeve kombëtare të edukimit. Organizatat e punëdhënësve dhe punëtorëve duhet të ndërtojnë kapacitete të konsiderueshme për të qënë në gjendje për të shpërndarë njohuritë e sigurimeve shoqërore ndër anëtarët e tyre, si edhe të marrin pjesë aktivisht në dialogun social lidhur me politikat e sigurimeve shoqërore dhe monitorimin dhe mbikëqyrjen e skemave të sigurimeve shoqërore.

Roli i standardeve të ONP

28. Standardet e përditësuara¹⁵ të ONP për sigurimet shoqërore, dhe në veçanti Konventa Nr. 102, jep një paketë unike të standardeve minimale për sistemet kombëtare të sigurimeve shoqërore që janë të pranuar ndërkombëtarisht. Ato vendosin parimet që udhëheqin projektimin, financimin, menaxhimin, monitorimin e sistemeve kombëtare të sigurimeve shoqërore. Konventa Nr. 102 vazhdon të shërbejë si një pikë referimi në zhvillimin gradual të mbulimit me sigurime shoqërore në nivel kombëtar. Shtete të ndryshme anëtare që aktualisht zbatojnë politika zgjerimi të sigurimeve shoqërore të suksesshme dhe innovative, e kanë ratifikuar kohët fundit Konventën Nr. 102, ndërsa vende të tjerë e kanë dëshmuar synimin e tyre për ta bërë këtë ratifikim.

29. Rritja e ratifikimeve dhe zbatimi efektiv i Konventës Nr. 102 dhe konventave të tjera të sigurimeve shoqërore mbetet një prioritet kyç për shtetet anëtare. Prandaj është thelbësore të rritet ndërgjegjësimi dhe njohja e standardeve të ONP për sigurimet shoqërore, për të identifikuar boshllëqet në fushë-mbulimin që ende mund të pengojë ratifikime të tjera dhe për të

hartuar politika që mund t'i mbyllin këto boshllëqe. Në veçanti, kjo duhet të përfshijë edhe shpërndarjen e informacionit mbi kërkesat në lidhje me zbatimin e këtyre instrumentave dhe t'i kushtojë vëmendje të veçantë ndërtimit të kapaciteteve dhe trajnimit të partnerëve socialë, për të forcuar kështu rolin e dialogut social në zbatimin e standarteve.

30. Siç është theksuar edhe në rezultatin e diskutimit mbi Vëzhgimin e Përgjithshëm të vitit 2011 mbi sigurimet shoqërore, bërë nga Komiteti për Zbatimin e Standarteve, gjuha e dispozitave të caktuara të Konventës Nr. 102 është interpretuar shpesh si e njëanëshme sa i takon problemeve të barazisë gjinore. Ekziston nevoja për një zgjidhje pragmatike që do të mundësonte interpretimin e saj në një mënyrë të përgjegjshme gjinore pa bërë rishikimin e vetë instrumentit apo dobësimin e niveleve të përcaktuara të mbrojtjes dhe popullsisë së mbuluar. Kjo mund të lehtësojë ratifikime të mëtejshme nga një numër i vëndeve anëtare.

31. Në funksion të mbështetjes së rinovuar për sigurimin e një niveli bazë të sigurimit social nëpërmjet krijimit të Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, ekziston nevoja për një Rekomandim që plotëson standartet ekzistuese që do të ofrojë udhëzime fleksibile, por kuptimplota, për vendet anëtare për ndërtimin e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore brenda sistemeve të plotë të sigurimeve shoqërore, të përshtatura për rrethanat kombëtare dhe nivelet e zhvillimit. Një Rekomandim i tillë duhet të jetë promovues, i përgjegjshëm ndaj dimensionit gjinor, dhe që të mundësojë zbatimin fleksibël që do të bëhet nga të gjitha vendet anëtare, duke përdorur metoda të ndryshme dhe në përputhje me nevojat e tyre, burime dhe afate për një zbatim progresiv. Elementet e një Rekomandimi të mundshëm lidhur me Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore janë të përshkruara në shtojcën e këtyre konkluzioneve.

Roli i qeverive dhe partnerëve socialë

32. Qeveritë kanë përgjegjësinë primare për të siguruar aksesin efektiv në sigurimet shoqërore për të gjithë. Proceset efektive të dialogut social luajnë një rol kyç në kontributin për formulimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave të sigurimeve shoqërore dhe për sigurimin e menaxhimit të mirë të sistemeve kombëtare të sigurimeve shoqërore.

33. Qeveritë e vëndeve anëtare duhet të konsiderojnë dhe/ose të ndërmarin sa më poshtë:

- (a) marrjen e plotë të përgjegjësisë së tyre për sigurimet shoqërore, duke siguruar një kornizë të përshtatshme politike, ligjore dhe institucionale, menaxhim efektiv dhe mekanizma drejtues, duke përfshirë një kuadër

- ligjor për të siguruar dhe mbrojtur informacionet private individuale që gjënden në sistemet e tyre të të dhënave të sigurimeve shoqërore;
- (b) nxitjen e koherencës së politikave të sigurimeve shoqërore me politikat e punësimit, makroekonomike dhe politikat e tjera sociale brenda një kuadri të punës së denjë, veçanërisht në lidhje me promovimin e formalizimit progresiv të punësimit dhe ofrimin e mbështetjes për punësim produktiv;
 - (c) zhvillimin e një strategjie kombëtare zgjerimi të fushë-mbulimit dy-dimensionale, nëpërmjet një procesi konsultimi të bazuar në dialogun social, që identifikon boshllëqet në nivelet e dëshiruara të sigurimeve shoqërore dhe kërkon t'i mbyllë ato në një mënyrë të kordinuar dhe planifikuar gjatë një periudhe të caktuar kohe, me synim zhvillimin e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore dhe ndërtimin e sistemeve të plota të sigurimeve shoqërore;
 - (d) garantimin që politikat e sigurimeve shoqërore të marrin parasysh ndryshimin e roleve të grave dhe burrave përsa i përket punësimit dhe përgjegjësisë në përkujdesje, promovojnë barazinë gjinore, japin mbrojtje për barrë-lindje, mbështesin fuqizimin e grave nëpërmjet masave që sigurojnë rezultate të barabarta për gratë;
 - (e) garantimin që politikat e sigurimeve shoqërore adresojnë nevojat e grave, burrave dhe fëmijëve gjatë të gjitha fazave të ciklit të jetës dhe në të dyja zonat urbane dhe rurale, si edhe nevojat specifike të grupeve të pambrojtura, duke përfshirë popullsinë indigjene, pakicat, punëtorët emigrantë, persona me aftësi të kufizuara, njerëzit që jetojnë me HIV/AIDS, jetimët dhe fëmijët e pambrojtur;
 - (f) forcimin e sistemit të inspektimit të punës dhe sigurimeve shoqërore me synim përmirësimin e përputhjes me kërkesat e legjislationit të sigurimeve shoqërore dhe sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës, si edhe në forcimin e potencialit parandalues të këtij sistemi përmes promovimit të kulturës të shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës;
 - (g) përfundimin e marrëveshjeve dypalëshe, rajonale apo shumëpalëshe për të siguruar barazinë e trajtimit në aspektin e sigurimeve shoqërore, si dhe qasje në të drejtat e sigurimeve shoqërore dhe ruajtjen e tyre për punëtorët emigrantë që mbulohehen nga marrëveshje të tilla;
 - (h) sigurimin e qëndrueshmërisë financiare, fiskale dhe ekonomike të sistemeve të sigurimeve shoqërore përmes politikave të duhura dhe mekanizmave të ndryshëm financiarë, të zhvilluara në konsultim me partnerët socialë, apo edhe nga vetë këta të fundit;
 - (i) balancimin, me pjesëmarrjen e partnerëve socialë, të përputhjes ekonomike dhe shoqërore në skemat publike dhe private të sigurimeve

shoqërore, kjo e parë në periudha afat-gjata;

- (j) angazhimin me partnerët socialë dhe promovimin e dialogut social efektiv për të përcaktuar politikat më të përshtatshme kombëtare të sigurimeve shoqërore dhe afateve për zbatimin e tyre progresiv;
- (k) dhënien e efektit të plotë të dispozitave të Konventës Nr. 102 dhe Konventave të tjera të sotme të ONP mbi sigurimet shoqërore, dhe marrjen e masave për t'i ratifikuar këto konventa;
- (l) dhënien e kontributit në shkëmbimin e informacioneve, përvojave dhe ekspertizës në fushën e politikave të sigurimeve shoqërore dhe praktikës së tyre ndër vendet anëtare dhe me ONP.

34. Organizatat e punëdhënësve dhe punëtorëve duhet të shqyrtojnë dhe/ose të ndërmarrin sa më poshtë vijon:

- (a) rritjen e ndërgjegjësimit dhe ndërtimin e mbështetjes publike për sigurimet shoqërore në mesin e anëtarëve të tyre dhe publikut të gjerë, duke përfshirë standartet e ONP për sigurimet shoqërore;
- (b) pjesëmarrjen aktive në proceset e dialogut social me synim hartimin, zbatimin dhe monitorimin e strategjive dhe politikave kombëtare të sigurimeve shoqërore, me qëllim për t'iu përgjigjur nevojave dhe kapaciteteve evoluese të punëtorëve dhe ndërmarrjeve;
- (c) kontributin në zhvillimin e zgjidhjeve të reja duke përfshirë edhe ato të cilat mund të adresojnë goditjet ekonomike, ndryshimet strukturore dhe qëndrueshmërinë ekonomike nëpërmjet marrëveshjeve kolektive;
- (d) pjesëmarrjen në një dialog për politikën, me qëllim vendosjen e Niveleve Minimale kombëtare të Mbrojtjes Shoqërore;
- (e) zhvillimin e përbashkët të inisiativave për mbështetjen e tranzicionit drejt punësimit dhe ndërmarrjeve formale;
- (f) mbështetjen për zhvillimin e standarteve të menaxhimit të mirë dhe përgjegjshmërisë për një funksionim efektiv, eficient dhe të qëndrueshëm të sistemeve kombëtarë të sigurimeve shoqërore;
- (g) pjesëmarrjen aktive në menaxhimin e institucioneve të sigurimeve shoqërore, në mënyrë që të sigurohet përfaqsimi efektiv i personave të mbrojtur, si edhe të kontribuesve dhe taksapaguesve;
- (h) asistimin e punëtorëve dhe punëdhënësve në bashkëveprimin e tyre me institucionet e sigurimeve shoqërore, për të siguruar mbledhjen e kontributeve dhe shpërndarjen e përfitimeve;
- (i) bashkëpunimin me Qeverinë dhe ONP për promovimin e ratifikimit dhe zbatimit efektiv të Konventës Nr. 102.

Roli i ONP dhe ndjekja e problemit në të ardhmen

35. Konferenca i kërkon Zyrës Ndërkombëtare të Punës, në kuadrin e Fushatës Globale mbi Sigurimet Shoqërore dhe Mbulimin për të Gjithë, që:

- (a) të ndihmojë vendet anëtare, edhe përmes Programeve Vendorë të Punës së Denjë dhe shërbimeve të përshtatshme të këshillimit teknik, në hartimin dhe zbatimin e strategjive kombëtare dy-dimensionale për zgjerimin e fushë-mbulimit të sigurimeve shoqërore, duke përfshirë Nivelet Minimale kombëtare të Mbrojtjes Shoqërore, kjo në kontekstin më të gjërë të politikave gjithpërfshirëse kombëtare sociale dhe ekonomike;
- (b) të ndihmojnë vendet anëtare në hartimin dhe përmirësimin e drejtimit, menaxhimit dhe sistemeve efektive shpërndarës të skemave të sigurimeve shoqërore, dhe të vlerësojë rregullisht pasojat, zbatueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e politikave të sigurimeve shoqërore;
- (c) të rrisë më tej kapacitetet e vendeve anëtare në projektimin, zbatimin dhe monitorimin e sistemeve të sigurimeve shoqërore që u përgjigjen sfidave të ndryshme, përfshirë ndryshimet e prirjeve demografike dhe të migracionit, dhe garantimin e funksionimit të duhur të tyre;
- (d) të mbështesë krijimin e marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe për tu ofruar sigurime shoqërore punëtorëve emigrantë dhe familjeve të tyre;
- (e) të forcojë rolin drejtues të ONP në promovimin e Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore si në rang kombëtar, ashtu edhe ndërkombëtar, me pjesëmarrjen e partnerëve të saj dhe në partneritetet me organizatat e tjera ndërkombëtare;
- (f) të mbështesë zhvillimin e kornizave dhe politikave makroekonomike, përfshirë edhe masat aktivizuese, të cilat janë të favorshme për krijimin e punësimit cilësor dhe të sistemeve të sigurimeve shoqërore të qëndrueshëm dhe efektiv;
- (g) të mbështesë vendet anëtare në formulimin dhe zbatimin, në konsultim me organizatat e punëdhënësve dhe të punëtorëve, të politikave kombëtare që synojnë lehtësimin e tranzicionit progresiv nga ekonomia informale në atë formale;
- (h) të promovojë, në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, dialogun social dhe rolin e partnerëve socialë në hartimin, menaxhimin dhe zbatimin e sigurimeve shoqërore gjithpërfshirëse dhe të qëndrueshme për të gjithë;
- (i) t'i kushtojë përpykje të veçanta ndërtimit të kapaciteteve dhe trajnimit të partnerëve socialë në standardet e ONP për sigurimet shoqërore, duke përforcuar kështu rolin e dialogut social gjatë zbatimit të standarteve;

- (j) të forcojë kapacitetet e partnerëve socialë për t'u angazhuar në dialogun e politikave dhe në menaxhimin e sigurimeve shoqërore në nivel kombëtar, nëpërmjet zhvillimit të mëtejshëm të programeve të përshatshme trajnuese, asistencës teknike dhe mënyrave të tjera;
- (k) të rrisë asistencën për partnerët në rritjen e vetëdijes dhe kuptimin e standarteve të ONP për sigurimet shoqërore dhe zbatimin e tyre, hartimin e politikave për të kapërcyer pengesat për ratifikimin dhe ndërmarrjen e iniciativave të reja për promovim e Konventave më të reja të ONP mbi sigurimet shoqërore, sidomos Konventës Nr. 102;
- (l) të zhvillojë në bashkëpunim me partnerët e ONP një udhëzues për praktikën më të mira të sigurimeve shoqërore, që u ofron vëndeve anëtare udhëzime praktike dhe etapa për të vlerësuar dhe përmirësuar dispozitat e tyre kombëtare të mbrojtjes shoqërore, duke përfshirë menaxhimin e përgjithshëm dhe financiar të sigurimeve shoqërore, projektimin e përfitimit dhe drejtimin e mirë;
- (m) të fuqizojë kapacitetet kërkimore të Zyrës Ndërkombëtare të Punës, veçanërisht në lidhje me analizimin e politikave dhe praktikave kombëtare të sigurimeve shoqërore, me zhvillimin e mjeteve për vlerësimin e performancës, prodhimin e statistikave të besueshme si edhe garantimin e cilësisë dhe shikueshmërisë më të lartë sa i takon asistencës ndaj qeverive dhe partnerëve socialë në marrjen e vendimeve;
- (n) të lehtësojë shkëmbimin e përvojave dhe praktikave më të mira, transferimin e njohurive dhe, përmes marrëveshjeve të përbashkëta, transferimin e teknologjive midis shteteve anëtare, duke përfshirë edhe promovimin e shkëmbimit Jug-Jug dhe shkëmbimin trekëndor të përvojave dhe ekspertizës;
- (o) të lehtësojë zbatimin e mandatit të ONP në mbrojtjen shoqërore duke përmirësuar koherencën e politikave ndërkombëtare, efektivitetin dhe efikasitetin, nëpërmjet kordinimit të programeve dhe aktiviteteve, si dhe thellimit të bashkëpunimit me sistemin e OKB, FMN, Bankën Botërore, bankat rajonale të zhvillimit, OECD, Komisionin Evropian dhe organizata të tjera rajonale, ISSA dhe organizata të shoqërisë civile. Ky bashkëpunim është shumë i rëndësishëm në nivel kombëtar përmes iniciativave të udhëhequra nga vetë vendi;
- (p) të forcojë bashkëpunimin me ISSA dhe shoqata të tjera kombëtare dhe ndërkombëtare të sigurimeve shoqërore, si dhe organizatat anëtare të tyre, në lidhje me shkëmbimin e informacionit dhe mobilizimin e ekspertizës për të mbështetur operacionet teknike të ONP;
- (q) të promovojë në mënyrë proaktive dhe të qëndrueshme barazinë gjinore në të gjitha aktivitetet e mësipërme.

36. Konferenca i kërkon Drejtorit të Përgjithshëm të marrë në konsideratë këto konkluzione gjatë përgatitjes së programit të ardhshëm dhe propozimeve të buxhetit, si edhe sigurimit të burimeve ekstra-buxhetore, përfshirë këtu edhe Llogaritë Suplementare të Buxhetit të Rregullt.

37. Konferenca fton Bordin Drejtues të bëjë një diskutim lidhur me Rekomandimin e mundshëm të përmendur në paragrafin 31 të programit të Sesionit 101 të Konferencës Ndërkombëtare të Punës në vitin 2012.

38. Konferenca fton Bordin Drejtues të marrë në konsideratë, në dritën e rezolutës lidhur me barazinë gjinore dhe përdorimin e gjuhës në tekstet ligjore të ONP, çështjen e gjuhës me ndjeshmëri gjinore në standardet e ONP për sigurimet shoqërore, dhe t'i raportojë Konferencës në një sesion të mëvonshëm.

39. Konferenca i kërkon Drejtorit të Përgjithshëm të përgatisë një plan veprimi për zbatimin e rekomandimeve të tjera të këtyre konkluzioneve dhe përfundimeve të diskutimeve të Komitetit të Zbatimit të Standarteve, dhe i kërkon Bordit Drejtues ta marrë në konsideratë këtë plan në Sesionin e tij të 312-të në Nëntor 2011.

13. Nga ONP: Regjistrimi Provizor, op. cit., No. 24. fq. 66. E disponueshme në: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_162049.pdf.

14. Ibid. pp. 67–78.

15. Standartet e ONP për sigurimet shoqërore që konsiderohen të përdituara nga Bordi Drejtues i ONP janë: Konventa mbi Standartet Minimale të Sigurimeve Shoqërore, 1952 (Nr. 102); Konventa mbi Barazinë e Trajtimin nga Sigurimet Shoqërore, 1962 (Nr. 118); Konventa e Përfitimeve për Dëmtimin në Punë, 1964 (Nr. 121); Konventa e Përfitimeve të Invaliditetit, Pleqërisë dhe Familjare, 1967 (Nr. 128); Konventa e Kujdesit Mjekësor dhe Përfitimeve për Sëmundje, 1969 (Nr. 130); Konventa mbi Ruajtjen e të Drejtave të Sigurimeve Shoqërore, 1982 (Nr. 157); Konventa e Nxitjes së Punësimit dhe Mbrojtjes Kundër Papunësisë, 1988 (Nr. 168); dhe Konventa mbi Mbrojtjen Amësore, 2000 (Nr. 183).

Shtojca

Elementët shtojcë të një Rekomandimi të mundshëm mbi Nivelet Minimale e Mbrojtjes Shoqërore¹⁶

1. Konteksti i përgjithshëm

A1. Gjithkush, si një anëtar i shoqërisë, ka të drejtën e sigurimeve shoqërore, ashtu siç thuhet në Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut, Neni 22. Sigurimi shoqëror është një domosdoshmëri sociale dhe ekonomike, një parakusht i zhvillimit social dhe ekonomik dhe një element i Punës së Denjë për të gjithë gratë dhe burrat. Sigurimi shoqëror mund të japë një kontribut të madh për arritjet e Objektivave dhe Synimeve të Zhvillimit të Mijëvjeçarit.

2. Objektivi

A2. Rekomandimi do të fokusohet në zgjerimin e fushë-mbulimit për grupe më të gjëra të popullsisë (shtrirja horizontale e mbulimit), dhe në këtë mënyrë do të mbështesë zbatimin e Niveleve Minimale kombëtare të Mbrojtjes Shoqërore. Në lidhje me sigurimin progresiv të niveleve më të larta të mbrojtjes (shtrirja vertikale e mbulimit), Rekomandimi do të inkurajojë vendet anëtare ta ratifikojnë, ndërsa atyre që e kanë ratifikuar – të garantojnë zbatimin efektiv të Konventës mbi Standartet Minimale të Sigurimeve Shoqërore, 1952 (Nr. 102) si edhe të Konventave më të fundit të ONP për sigurimet shoqërore.

A3. Objektivi i Rekomandimit do të jetë dhënia vëndeve anëtarë të udhëzimeve për të zhvilluar një strategji zgjerimi të sigurimeve shoqërore në përputhje me, dhe e përkrahur nga, strategji më të gjëra kombëtare për politikatat sociale, ekonomike dhe të punësimit, si edhe të kërkojë në veçanti të kontribuojë në reduktimin e varfërisë edhe formalizimin e punësimit informal.

3. Parimet e zbatimit

A4. Zgjerimi i fushë-mbulimit të sigurimeve shoqërore duhet të jetë i drejtuar nga vetë vendi dhe t'i përgjigjet nevojave, prioriteteve dhe burimeve kombëtare. Në mënyrë që të mbështesë vendet anëtare në këtë detyrë, Rekomandimi do të specifikojë një numër parimesh për hartimin dhe zbatimin e strategjive kombëtare të zgjerimit të sigurimeve shoqërore, në përputhje me konkluzionet e këtij Komiteti.

4. Fushë-veprimi i instrumentit

A5. Rekomandimi duhet të inkurajojë vendet anëtare për të hartuar përmes një procesi efektiv kombëtar dialogu social, një strategji të sigurimeve shoqërore që identifikon hendeqe në arritjen e niveleve të ndjekura në nivel kombëtar të mbrojtjes dhe kërkon t'i mbyllë këto hendeqe dhe të ndërtojë një sistem gjithpërfshirës të sigurimeve shoqërore në një mënyrë të kordinuar dhe planifikuar gjatë një periudhe kohore, duke i dhënë vëmendjen e duhur punëtorëve në ekonominë informale.

A6. Dimensioni horizontal i strategjisë së zgjerimit të sigurimeve shoqërore duhet të zbatohet me prioritet Niveleve Minimale kombëtare të Mbrojtjes Shoqërore, i përbërë nga katër garanci themelore të sigurimeve shoqërore, dmth nivelet minimale të përcaktuar kombëtarisht të sigurimit të të ardhurave gjatë fëmijërisë, moshës së punës dhe pleqërisë, si edhe akses të përbalueshëm për kujdesin shëndetësor elementar. Këto garanci vendosin nivelet minimale të mbrojtjes, për të cilat të gjithë anëtarët e një shoqërie duhet të kenë të drejtë t'i kenë në rast nevojë. Duke u ndalur në rezultatet e arritura, këto garanci nuk përshkruajnë forma specifike të përfitimeve, mekanizmave financues apo organizimit të shpërndarjes së përfitimeve.

A7. Rekomandimi mund të inkurajojë vendet anëtare për të mbyllur boshllëqet e mbulimit të popullsisë me kapacitet kontributiv përmes skemave kontributive. Ai do të inkurajojë vendet anëtare të ratifikojnë Konventat më të fundit të ONP për sigurimet shoqërore sa më shpejt të jetë e mundur në proceset kombëtare të zhvillimit social dhe ekonomik, si edhe të garantojnë zbatimin e tyre efektiv.

A8. Rekomandimi duhet të inkurajojë vendet anëtare për të ndërtuar mekanizmat e duhur për të monitoruar zgjerimin e sigurimeve shoqërore dhe zbatimin e garancive bazë kombëtare të sigurimeve shoqërore. Gjithashtu ai mund të ftojë vendet anëtare të ndërtojnë mekanizma, bazuar në dialogun efektiv social kombëtar, për ta zgjeruar më tej fushë-mbulimin e sigurimeve shoqërore në bazë të Konventës Nr. 102 dhe të Konventave të tjera më të fundit, dhe të ndërtojnë sisteme të plotë të sigurimeve shoqërore, në përputhje me nevojat shoqërore kombëtare dhe kapacitetet ekonomike dhe fiskale.

16. ONP: Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Regjistrimi Provizor, Nr. 24, fq. 78.

PJESA II

Rekomandimi në lidhje me nivelet minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore (Rekomandimi për Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore), 2012 (Nr. 202)¹⁷

KONFERENCA NDERKOMBETARE E PUNES

Rekomandimi 202

REKOMANDIMI NE LIDHJE ME NIVELET MINIMALE KOMBETARE TE MBROJTJES SHOQERORE

Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës, E mbledhur në Gjenevë nga Bordi Drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës dhe në takimin e Sesionit 101 më 30 Maj 2012, dhe

Duke riafirmuar se e drejta për sigurime shoqërore është e drejtë njerëzore, dhe

Duke pranuar se e drejta për sigurime shoqërore është, së bashku me nxitjen e punësimit, një nevojë ekonomike dhe shoqërore për zhvillim dhe progres, dhe

Duke njohur që sigurimet shoqërore janë një mjet i rëndësishëm për të parandaluar dhe ulur varfërinë, pabarazinë, përjashtimin shoqëror dhe pasigurinë shoqërore, për të promovuar shanse të barabarta dhe barazi gjinore dhe raciale, si edhe për të mbështetur tranzicionin nga punësimi informal në atë formal, dhe

Duke konsideruar që sigurimet shoqërore janë një investim tek njerëzit, që i fuqizon ata për tu pështatur ndaj ndryshimeve në ekonomi dhe në tregun e punës, si edhe që sistemet e sigurimeve shoqërore veprojnë si stabilizues automatik shoqëror dhe ekonomik, ndihmojnë në stimulimin e kërkesës agregate në kohë krize dhe më tej, ndihmojnë në përkrahjen e tranzicionit drejt një ekonomie më të qëndrueshme, dhe

Duke konsideruar që dhënia prioritet politikave që synojnë një rritje të qëndrueshme afatgjatë të shoqëruar me përfshirje sociale, ndihmon në kapërcimin e varfërisë ekstreme dhe zvogëlon pabarazitë shoqërore dhe diferencat brenda dhe ndërmjet rajoneve, dhe

Duke njohur që tranzicioni drejt punësimit formal dhe themelimi i sistemeve të qëndrueshëm të sigurimeve shoqërore janë reciprocikisht mbështetës, dhe Duke rikujtuar që Deklarata e Filadelfias e njuh detyrimin solemn të Organizatës Ndërkombëtare të Punës për të kontribuar në “arritjen..... e zgjerimit të masave të sigurimeve shoqërore për të ofruar një të ardhur bazë për të gjithë ata që kanë nevojë për këtë lloj mbrojtje dhe kujdesi shëndetsor gjithëpërfshirës”, dhe

Duke konsideruar që Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut, në veçanti Nenet 22 dhe 25, dhe Konventa Ndërkombëtare mbi të Drejtat Ekonomike, Shoqërore dhe Kulturore, në veçanti Nenet 9, 11 dhe 12, dhe

Duke konsideruar gjithashtu standartet e ONP për sigurimet shoqërore, në veçanti Konventën mbi Standartet Minimalë të Sigurimeve Shoqërore, 1952 (Nr. 102), Rekomandimin për Sigurinë e të Ardhurave, 1944 (Nr. 67), dhe Rekomandimin për Kujdesin Shëndetsor, 1944 (Nr. 69), dhe duke vënë në dukje që këto standarte janë ende relevante si dhe vazhdojnë të jenë referenca të rëndësishme për sistemet e sigurimeve shoqërore, dhe

Duke rikujtuar se Deklarata e ONP mbi Drejtësinë Sociale për një Globalizim të Drejtë njuh se “angazhimet dhe përpjekjet e vëndeve anëtare dhe të Organizatës për të zbatuar mandatin kushtetues të ONP, përfshirë edhe përmes standarteve ndërkombëtare të punës, dhe për vendosjen në qendër të politikave ekonomike dhe shoqërore të punësimit të plotë e produktiv dhe punës së denjë, duhet të bazohen në ... (ii) zhvillimin dhe avancimin e masave të mbrojtjes shoqërore ... që janë të qëndrueshme dhe të përshtatura ndaj rrethanave kombëtare, duke përfshirë ... zgjerimin e fushë-mbulimit të sigurimeve shoqërore për të gjithë”, dhe

Duke konsideruar rezolutën dhe Konkluzionet në lidhje me diskutimin periodik mbi mbrojtjen shoqërore (sigurimet shoqërore), miratuar nga Konferenca Ndërkombëtare e Punës në Sesionin 100 (2011), e cila e njuh nevojën për një Rekomandim që plotëson standartet ekzistuese për sigurimet shoqërore të ONP dhe jep udhëzime për vëndet anëtare në krijimin e niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore të përshtatura me rrethanat dhe nivelin e zhvillimit kombëtar, si pjesë e sistemeve të plotë të mbrojtjes shoqërore, dhe

Duke rënë dakort mbi miratimin e propozimeve të caktuara në lidhje me nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore, të cilat janë subjekt i çështjes së katërt të programit të sesionit, dhe

Duke përfunduar që këto propozime do marrin formën e një Rekomandimi; miraton në ditën e katërmëdhjetë të Qershorit të vitit dy mijë e dymbëdhjetë Rekomandimin në vijim, i cili mund të citohet si Rekomandimi mbi Nivelet Minimale e Mbrojtjes Shoqërore, 2012.

I. OBJEKTIVAT, FUSHE-VEPRIMI DHE PARIMET

1. Ky Rekomandim ofron udhëzime për vendet anëtare lidhur me:

- (a) ngritjen dhe mbajtjen, sipas rastit, të niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore si një element thelbësor i sistemeve të tyre kombëtarë të sigurimeve shoqërore; dhe
- (b) përdorimin e niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore në strategjitë për shtrirjen e sigurimeve shoqërore që në mënyrë progresive garantojnë nivele më të larta të sigurimeve shoqërore për sa më shumë persona që të jetë e mundur, e drejtuar kjo nga standartet e ONP për sigurimet shoqërore.

2. Për përdorim të këtij Rekomandimi, nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore janë grupe garancish të sigurimeve shoqërore bazë të përcaktuara kombëtarisht, që sigurojnë mbrojtjen e synuar për parandalimin ose eliminimin e varfësisë, mungesën e mbrojtjes së individit dhe përjashtimin social.

3. Duke njohur përgjegjësinë e përgjithshme dhe parësore të shtetit për t'i dhënë fuqi këtij Rekomandimi, vendet anëtarë duhe të zbatojnë parimet në vijim:

- (a) universaliteti i mbrojtjes, bazuar mbi solidaritetin shoqëror;
- (b) të drejtën për përfitime të përshkuara në legjislacionin kombëtar;
- (c) përshtatshmërinë dhe parashikueshmërinë e përfitimeve;
- (d) mos-diskriminim, barazinë gjinore dhe aftësinë për t'ju përgjigjur nevojave të veçanta;
- (e) përfshirjen shoqërore, edhe të atyre që janë në ekonominë informale;
- (f) respektin për të drejtat dhe dinjitetin e personave të mbuluar nga garancitë e sigurimeve shoqërore;
- (g) realizimin progresiv, përfshirë edhe vendosjen e objektivave dhe afateve kohorë;
- (h) solidaritetin në financim ndërsa kërkohet të arrihet një ekuilibër optimal midis përgjegjësisë dhe interesave ndër ata që financojnë dhe përfitojnë nga skemat e sigurimeve shoqërore;
- (i) marrjen në shqyrtim të metodave dhe qasjeve të ndryshme, përfshirë mekanizmat financues dhe sistemet e shpërndarjes;
- (j) menaxhimin dhe administrimin financiar transparent, të përgjegjshëm dhe të shëndoshë;
- (k) qëndrueshmërinë financiare, fiskale dhe ekonomike, duke treguar kujdesin e duhur ndaj drejtësisë shoqërore dhe barazisë;

- (l) koherencën me politikat shoqërore, ekonomike dhe punësuese;
- (m) koherencën mes institucioneve përgjegjës për dhënien e mbrojtjes shoqërore;
- (n) shërbimet publike me cilësi të lartë që rrisin funksionimin e sistemeve të sigurimeve shoqërore;
- (o) efikasitetin dhe mundësinë e përdorimit të ankimit dhe procedurave apeluese;
- (p) monitorimin e rregullt të zbatimit dhe vlerësimin periodik;
- (q) respektin e plotë për kontratat kolektive dhe lirinë e shoqërizimit për të gjithë punëtorët; dhe
- (r) pjesëmarrjen tripartite me përfaqësues nga organizatat e punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe këshillimin me organizata të tjera përfaqësuese dhe relevante të personave të interesuar.

II. NIVELET MINIMALE KOMBETARE TE MBROJTJES SHOQERORE

4. Në përputhje me rrethanat kombëtare, vendet anëtare duhet të krijojnë sa më shpejt që të jetë e mundur dhe të mbajnë nivelet minimale të tyre të mbrojtjes shoqërore, që përfshijnë garancitë bazë të sigurimeve shoqërore. Këto garanci duhet të sigurojnë një minimum që, gjatë ciklit jetësor, të gjithë personat në nevojë të kenë akses ndaj kujdesit shëndetsor elementar dhe sigurimit bazë të të ardhurave, të cilat së bashku sigurojnë akses efektiv ndaj mallrave dhe shërbimeve të përcaktuara si të nevojshme në nivel kombëtar.

5. Nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore të referuara në Paragrafin 4 duhet të përmbajnë të paktën këto garanci bazë të sigurimeve shoqërore:

- (a) akses ndaj një grupi mallrash dhe shërbimesh të përcaktuara në nivel kombëtar, që përbëjnë kujdesin shëndetsor elementar, përfshirë kujdesin amësor, që plotësojnë kriteret e disponueshmërisë, mundësisë së marrjes, pranueshmërisë dhe cilësisë;
- (b) sigurimin bazë të të ardhurave për fëmijët, të paktën për një nivel minimal të përcaktuar kombëtarisht, që ofrojnë akses në të ushqyer, edukim, kujdes dhe në çdo lloj malli dhe shërbimi të nevojshëm;
- (c) sigurimin bazë të të ardhurave, të paktën për një nivel minimal të përcaktuar kombëtarisht, për persona në moshë aktive që janë të paaftë të fitojnë të ardhura të mjaftueshme, veçanërisht në rastet e sëmundjes, papunësisë, shtatzanisë dhe paftësisë; dhe

(d) sigurimin bazë të të ardhurave, të paktën për një nivel minimal të përcaktuar kombëtarisht, për personat e moshuar.

6. Në bazë të detyrimeve të tyre ndërkombëtare, vendet anëtare duhet të japin garancitë bazë të sigurimeve shoqërore që referohen në këtë Rekomandim, për të paktën të gjithë banorët rezidentë dhe fëmijët, ashtu siç është përcaktuar në legjislacionin dhe rregulloret kombëtare.

7. Garancitë bazë të sigurimeve shoqërore duhet të vendosen me ligj. Ligjet dhe rregulloret kombëtare duhet të specifikojnë shtrirjen, kushtet kualifikuese dhe nivelet e përfitimeve që i materializojnë këto garanci. Duhet të specifikohen gjithashtu që procedurat e ankimimit dhe apelimit duhet të jenë të paanëshme, transparente, efektive, të thjeshta, të arritëshme dhe jo të kushtueshme. Qasja ndaj procedurave të ankimimit dhe apelimit duhet të jetë falas për aplikuesit. Duhet të vendosen sisteme që përmirësojnë përputhjen me kuadrin ligjor vendas.

8. Kur përcaktohen garancitë bazë të sigurimeve shoqërore, vendet anëtare duhet të japin konsideratën e duhur për sa më poshtë:

- (a) personat në nevojë për kujdes shëndetsor nuk duhet të përballen me vështirësi dhe me një rrezik të lartë varfërie për shkak të pasojave financiare që vijnë nga të pasurit të drejtë për kujdes shëndetsor elementar. Duhet të merret parasysh gjithashtu kujdesi shëndetsor falas pre-natal dhe post-natal për popullsinë më të pambrojtur;
- (b) sigurimi bazë i të ardhurave duhet të mundësojë jetën dinjitoze. Nivelet minimale të të ardhurave të përcaktuara kombëtarisht, mund t'i korrespondojnë vlerës monetare të një grupi mallrash dhe shërbimesh të nevojshme, pragut kombëtar të varfërisë, kufijve të të ardhurave për asistencë sociale ose pragjeve të tjerë të krahasueshëm, të vendosura nga ligji ose praktika kombëtare, dhe ato mund të marrin në konsideratë edhe ndryshimet rajonale;
- (c) nivelet e garancive bazë të sigurimeve shoqërore duhet të rishqyrtohen rregullisht nëpërmjet një procedure të vendosur në përputhje me ligjet, rregulloret dhe praktikat kombëtare, si të jetë më e përshtatshme; dhe
- (d) lidhur me krijimin dhe rishikimin e niveleve të këtyre garancive, duhet të sigurohen pjesmarrja tripalëshe e organizatave përfaqësuese të punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe konsultimi me organizata përfaqësuese të personave të interesuar.

9. (1) Në ofrimin e garancive bazë për sigurimet shoqërore, vendet anëtare duhet të marrin në konsideratë qasje të ndryshme me synimin për të zbatuar kombinimin më efektiv dhe efikas të përfitimeve dhe skemave në kontekstin kombëtar.

(2) Përfitimet mund të përfshijnë përfitime familjare dhe për fëmijët, përfitime për sëmundje dhe kujdes shëndetsor, përfitime për barrë lindje, përfitime paaftësie, përfitime pleqërie, përfitime për të mbijetuarit, përfitime për të papunët dhe garanci punësimi, si dhe përfitime për dëmtime në punë edhe çdo përfitim tjetër shoqëror në para ose në natyrë.

(3) Skemat që ofrojnë këto përfitime mund të përfshijnë skemat e përfitimeve universale, skemat e sigurimeve shoqërore, skemat e asistencës sociale, skemat e tatimit të të ardhurave negative, skemat e punësimit publik dhe skemat e mbështetjes së punësimit.

10. Në hartimin dhe zbatimin e niveleve minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore, vëndet anëtare duhet të:

- (a) kombinojnë masat parandaluese, promocionale dhe aktive me përfitimet dhe shërbimet sociale;
- (b) promovojnë aktivitetin ekonomik produktiv dhe punësimin formal nëpërmjet konsiderimit të politikave që përfshijnë prokurimin publik, dispozitat e kreditimit qeveritar, inspektimin në punë, politikat e tregut të punës dhe stimujt e taksave, të cilat promovojnë edukimin, trajnimin profesional, aftësitë produktive dhe të të zënit me punë; dhe
- (c) sigurojnë kordinimin me politikat e tjera që rrisin punësimin formal, gjenerimin e të ardhurave, edukimin, arsimimin, trajnimin profesional, aftësitë për tu zënë me punë, që ulin rrezikun dhe promovojnë punën e sigurt, sipërmarrjen dhe ndërmarrjet e qëndrueshme në kuadrin e punës së denjë.

11. (1) Vëndet anëtare duhet të marrin në shqyrtim përdorimin e një sërë metodave të ndryshme për të mobilizuar burimet e nevojshme për të siguruar qëndrueshmëri financiare, fiskale dhe ekonomike të niveleve minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore, duke marrë parasysh kapacitetet kontributive të grupeve të ndryshme të popullsisë. Këto metoda mund të përfshijnë, në mënyrë individuale ose në kombinim, vendosjen e efikasë të detyrimeve tatimore dhe kontributive, ribërjen e përparësive të shpenzimeve, apo një bazë të ardhurash më të gjërë dhe mjaftueshmërisht progresive.

(2) Gjatë përdorimit të këtyre metodave, vëndet anëtare duhet të konsiderojnë nevojën për të zbatuar masat për parandalimin e mashtrimeve, evazionit fiskal dhe mos-pagesës së kontributeve.

12. Nivelet minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore duhet të financohen nga burime kombëtare. Vëndet anëtare, kapacitetet ekonomike dhe fiskale të të cilave janë të pamjaftueshme për të zbatuar garancitë, mund të kërkojnë bashkëpunim dhe mbështetje ndërkombëtare, që do të plotësonte përpjekjet e tyre.

III. STRATEGJITE KOMBETARE PER ZGJERIMIN E SIGURIMEVE SHOQERORE

13.(1) Vëndet anëtare duhet të formulojnë dhe zbatojnë strategji kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore, mbështetur mbi konsultime kombëtare nëpërmjet dialogut efektiv social dhe pjesëmarrjes shoqërore. Strategjitë kombëtare duhet:

- (a) t'i japin prioritet zbatimit të niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore, si një pikënisje për vendet që nuk kanë një nivel minimal të garancive të mbrojtjes shoqërore, dhe si një element thelbësor i sistemeve të tyre kombëtare të sigurimeve shoqërore; dhe
- (b) të synojnë dhënien e niveleve më të larta mbrojtjeje për sa më shumë persona që të jetë e mundur, duke pasqyruar kapacitetet ekonomike dhe fiskale të vëndeve anëtare, dhe kjo të bëhet sa më shpejt që të jetë e mundur.

(2) Për këtë qëllim, vëndet anëtare progresivisht duhet të ndërtojnë dhe mbajnë sisteme gjithpërfshirës dhe të përshtatshëm të sigurimeve shoqërore, të cilat të jenë në përputhje me objektivat kombëtare politike dhe që synojnë koordinimin e politikave të sigurimeve shoqërore me politikat e tjera publike.

14. Gjatë formulimit dhe zbatimit të strategjive kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore, vëndet anëtare duhet:

- (a) të vendosin objektiva që pasqyrojnë prioritetet kombëtare;
- (b) të identifikojnë boshllëqet në mbrojtje dhe barrierat për ta pasur atë;
- (c) të kërkojnë mbylljen e këtyre boshllëqeve në mbrojtje me anë të skemave të përshtatshme dhe të kordinuara me efektivitet, qofshin këto kontributive ose jo-kontributive, ose të dyja bashkë, përfshirë këtu edhe zgjerimin e skemave ekzistuese kontributive për të gjithë personat me kapacitet kontribues;
- (d) të plotësojnë sigurimet shoqërore me politika aktive të tregut të punës, përfshirë trajnimin profesional apo edhe masa të tjera, si të jetë më e përshtatshme;
- (e) të specifikojnë kërkesat dhe burimet financiare, si edhe afatet kohore dhe frekuencat, për arritjen progresive të objektivave; dhe
- (f) të rrisin ndërgjegjshimin mbi nivelet minimale të tyre të mbrojtjes shoqërore dhe strategjive të zgjerimit, dhe të ndërmarrin programe informimi, përfshirë edhe ato nëpërmjet dialogut social.

15. Strategjitë për zgjerimin e sigurimeve shoqërore duhet të aplikohen tek personat në ekonominë formale dhe informale dhe ato duhet të mbësht-

tesin rritjen e punësimit formal dhe uljen e informalitetit, dhe duhet të jenë në përputhje me zbatimin e planeve zhvillimore shoqëror, ekonomik dhe mjedisor të vëndeve anëtare.

16. Strategjitë për zgjerimin e sigurimeve shoqërore duhet të sigurojnë mbështetje për grupet e pafavorizura dhe personat me nevoja të veçanta.

17. Kur ndërtojnë sisteme të plotë të sigurimeve shoqërore që reflektojnë objektivat kombëtare, prioritetet dhe kapacitetet ekonomike dhe fiskale, vëndet anëtare duhet të synojnë të arrijnë llojet dhe nivelet e përfitimeve të caktuara në Konventën për Sigurimet Shoqërore (Standartet Minimale), 1952 (Nr. 102), apo në Konventat dhe Rekomandimet e tjera të ONP për sigurimet shoqërore, që vendosin standarte më të avancuara.

18. Vëndet anëtare duhet të konsiderojnë ratifikimin, sa më shpejt që ta lejojnë rrethanat kombëtare, të Konventës për Sigurimet Shoqërore (Standartet Minimale), 1952 (Nr. 102). Më tej, vëndet anëtare duhet të konsiderojnë ratifikimin, ose bërjen efektive—kjo sipas rastit, të Konventave dhe Rekomandimeve të tjera të ONP për sigurimet shoqërore, që vendosin standarte më të avancuara.

IV. MONITORIMI

19. Vëndet anëtare duhet të monitorojnë progresin në zbatimin e niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore dhe arritjen e objektivave të tjerë të strategjive kombëtare për zgjerimin e sigurimeve shoqërore me anë të mekanizmave të përshtatshëm të përcaktuar në nivel kombëtar, përfshirë pjesmarrjen tripalëshe me organizatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe në konsultim me organizatat përfaqësuese të personave të interesuar.

20. Vëndet anëtare duhet të bëjnë rregullisht konsultime për të vlerësuar progresin dhe diskutuar politikat për zgjerimin e mëtejshëm horizontal dhe vertikal të sigurimeve shoqërore.

21. Për qëllim të Paragrafit 19, vëndet anëtare duhet që rregullisht të mbledhin, përpilojnë, analizojnë dhe publikojnë një sërë të dhënash, statistikash dhe treguesish për sigurimet shoqërore, këto të zberthyer sidomos mbi bazë të gjinisë.

22. Gjatë hartimit apo rishikimit të koncepteve, përkufizimeve dhe metodologjisë së përdorur në prodhimin e të dhënave, statistikave dhe treguesve për sigurimet shoqërore, vëndet anëtare duhet të marrin parasysh udhëzimet përkatëse të ofruara nga Organizata Ndërkombëtare e Punës, dhe në veçanti dhe si i përshtatshëm, rezolutën lidhur me zhvillimin e statistikave të sigurimeve shoqërore, të miratuar nga Konferenca e Nëntë

Ndërkombëtare e Staticjenëve të Punës.

23. Vëndet anëtare duhet të krijojnë një kuadër ligjor për të siguruar dhe mbrojtur informacionet private që mbahen në sistemet e tyre të sigurimeve shoqërore.

24. (1) Vëndet anëtare inkurajohen të shkëmbejnë mes tyre dhe me ONP, informacione, përvoja dhe ekspertiza mbi strategjitë e sigurimeve shoqërore, politikat dhe praktikat.

(2) Gjatë zbatimit të këtij Rekomandimi, vëndet anëtare mund të kërkojnë asistencë teknike nga Organizata Ndërkombëtare e Punës dhe organizata të tjera ndërkombëtare, në përputhje me mandatet e tyre përkatëse.

17. E disponueshme në: <http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>.

PJESA III

Rezolutë lidhur me përpjekjet për t'i bërë nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore një realitet kombëtar në të gjithë botën¹⁸

Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës, e mbledhur në Sesionin 101, 2012,

Pasi miratoi Rekomandimin e Niveleve Minimale të Sigurimeve Shoqërore, 2012,

Duke njohur rolin vendimtar të sigurimeve shoqërore në zhvillimin social dhe ekonomik dhe sidomos në luftën kundër varfërisë, dhunës, përjashtimit social dhe realizimin e punës së denjë për të gjithë,

1. Fton qeveritë, punëdhënësit dhe punëtorët që bashkarisht t'i japin efekt të plotë Rekomandimit mbi nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore sapo rrethanat kombëtare ta lejojnë këtë;

2. Fton Bordin Drejtues të Zyrës Ndërkombëtare të Punës t'i kërkojë Drejtorit të Përgjithshëm të zbatojë, kjo e varur nga disponibiliteti i burimeve, masa me kosto efektive që synojnë në:

- (a) promovimin, përmes fushatave të përshtatshme ndërgjegjsimi, të zbatimit të gjërë të Rekomandimit;
- (b) ndërtimin e kapaciteteve të qeverive dhe organizatave të punëdhënësve dhe punëtorëve për t'i aftësuar ato në hartimin, zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e politikave dhe programeve kombëtare të niveleve minimale të mbrojtjes shoqërore;
- (c) mbështetjen e qeverive dhe organizatave të punëdhënësve dhe punëtorëve në përpjekjet e tyre për të zbatuar nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore përmes:
 - lehtësimit në shkëmbimin e informacionit, njohurive dhe praktikave të mira mbi sigurimet shoqërore midis vendeve anëtare; dhe
 - koperimit dhe këshillës teknike;
- (d) përkrahjen e proceseve të dialogut kombëtar për hartimin dhe zbatimin e niveleve minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore; dhe
- (e) intensifikimin e bashkëpunimit dhe kordinimit të mbështetjes për vendet anëtare me organizata të tjera relevante ndërkombëtare, organizata të

punëdhënësve dhe punëtorëve, si dhe me organizata të tjera relevante dhe përfaqesuese të personave të interesuar, për zhvillimin e strategjive kombëtare të mbrojtjes shoqërore.

18. Prej ONP: *Regjistrimi Provizor* (Gjenevë 2012), Nr.14: Raporti i Komitetit mbi Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore, fq. 108. Disponibël në:: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/--relconf/documents/meetingdocument/wcms_182950.pdf.

Referencat

Raportet e dorëzuara në Konferencën Ndërkombëtare të Punës dhe dokumentat e miratuara nga Konferenca

Rezoluta dhe konkluzionet lidhur me sigurimet shoqërore, Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 89, Gjenevë, 2001, në Proces Verbalin e punimeve (Gjenevë, 2001), Nr 16: Raport i Komitetit mbi Sigurimet Shoqërore. Gjendet në:

<http://www.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc89/pdf/pr-16.pdf>

Sigurimet shoqërore: Një konsensus i ri (Gjenevë, 2001). Gjendet në:

<http://www.ilo.org/public/english/protection/secsoc/downloads/353sp1.pdf>

Sigurimet shoqërore për drejtësi sociale dhe një globalizim të drejtë: Diskutim periodik për mbrojtjen shoqërore (Sigurime Shoqërore) nën Deklaratën e ONP mbi Drejtësinë Sociale për një Globalizim të Drejtë, Raporti VI, Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 100, Gjenevë, 2011. Gjendet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_152819.pdf

Rezoluta dhe konkluzionet lidhur me diskutimin periodik mbi mbrojtjen sociale (sigurimet shoqërore), Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 100, Gjenevë, 2011, në *Regjistrimin e Përkohshëm* (Gjenevë, 2011), Nr 24: Raporti i Komitetit për Diskutimin Periodik për Mbrojtjen Shoqërore. Gjendet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_157820.pdf

Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore për drejtësi sociale dhe një globalizim të drejtë, Raporti IV(1), Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 101, Gjenevë, 2012. Gjendet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/meetingdocument/wcms_160210.pdf

Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore për drejtësi sociale dhe një globalizim të drejtë, Raporti IV (2A), Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 101, Gjenevë, 2012. Gjendet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_174694.pdf

Nivelet Minimale të Mbrojtjes Shoqërore për drejtësi sociale dhe një globalizim të drejtë, Raporti IV(2B), Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 101, Gjenevë, 2012. Gjetet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_174637.pdf

Rekomandim lidhur me nivelet minimale kombëtare të mbrojtjes shoqërore (Rekomandimi i Niveleve Minimale të Mbrojtjes Shoqërore), 2012 (Nr. 202). Gjetet në:

http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:3065524:NO

Rezoluta lidhur me përpjekjet për t'i bërë nivelet minimale të mbrojtjes shoqërore një realitet kombëtar në të gjithë botën. Konferenca Ndërkombëtare e Punës, Sesioni 101, Gjenevë, 2012, në *Regjistrimin Provizor* Nr. 14: Raport i Komitetit për Nivelet Minimale të e Mbrojtjes Shoqërore (Gjenevë, 2012), fq. 108. Gjetet në:

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_182950.pdf

SHTOJCË

Konventa mbi standartet minimale të sigurimeve shoqërore, 1952 (Nr. 102)

KONFERENCA NDERKOMBETARE E PUNES

Konventa 102

KONVENTA MBI STANDARDET MINIMALE TE SIGURIMEVE SHOQERORE

Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës,
E thirrur në Gjenevë nga Këshilli Drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës
në sesionin e 35-të saj më 4 qershor 1952,

Pasi ka vendosur për miratimin e disa propozimeve në lidhje me standartet
minimale të sigurimeve shoqërore, që është pika 11-të e rendit të ditës
së sesionit dhe,

Pasi ka vendosur që këto propozime të marrin formën e një konvente
ndërkombëtare,

Miraton, më 28 qershor 1952, konventën e mëposhtme, e njohur si Konventa
e Sigurimeve Shoqërore (standartet minimale), 1952.

PJESA I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

NENI 1

1. Në këtë Konventë:

- (a) termi "i përcaktuar" nënkupton i vendosur nga apo sipas ligjeve dhe akteve nënligjore të vendit;
- (b) termi "rezidencë" nënkupton rezidencën e rregullt në territorin e vendit anëtar dhe termi "rezident" nënkupton një person rezident i rregullt në territorin e vendit anëtar;
- (c) termi "bashkëshorte" nënkupton një bashkëshorte që mbahet nga bashkëshorti i saj;
- (d) termi "vejushë" nënkupton një grua që mbahej nga bashkëshorti i saj në kohën e vdekjes së tij;

- (e) termi "fëmijë" nënkupton një fëmijë nën moshën shkollore apo nën moshën 15-vjeç, siç përcaktohet;
- (f) termi "periudhë kualifikimi" nënkupton një periudhë kontributi ose një periudhë punësimi, ose një periudhë rezidence, ose një kombinim i tyre, si të përcaktohet.

2. Në nenet 10, 34, 49, termi "përfitim" nënkupton një përfitim direkt në formën e përkujdesjes ose një përfitim indirekt, që konsiston në rimbursimin e shpenzimeve të përballuara, nga personi i interesuar.

NENI 2

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo Konventë është në fuqi:

- (a) Do të veprojë në përputhje me:
 - (i) pjesën I;
 - (ii) të paktën tri nga pjesët II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX dhe X, duke përfshirë të paktën një të njërit nga pjesët IV, V, VI, IX dhe X;
 - (iii) dispozitat përkatëse të pjesëve XI, XII dhe XIII;
 - (iv) pjesën XIV; dhe
- (b) Do të specifikojë në ratifikimin e saj se në cilën nga pjesët II deri X pranon detyrimet e Konventës.

NENI 3

1. Një vend anëtar, ekonomia dhe institucionet mjekësore të të cilit nuk janë të zhvilluara në mënyrë të mjaftueshme, nëse dhe për aq kohë sa autoriteti kompetent e gjykon të nevojshme, shfrytëzon, me një deklaratë që i bashkëngjitet ratifikimit të saj, përjashtimet e përkohshme të parashikuara në nenet e mëposhtme: 9 (d); 12 (2); 15 (d); 18 (2); 21 (c); 27 (d); 33 (b); 34 (3); 41 (d); 48 (c); 55 (d) dhe 61 (d).

2. Çdo vend anëtar, i cili ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, do të përfshijë në raportin vjetor, me aplikimin e kësaj Konvente parashtruar në nenin 22 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës, një deklaratë, lidhur me çdo përjashtim që ai do të shfrytëzojë:

- (a) që arsyeja e tij për të vepruar kështu qëndron;
- (b) që ai heq dorë nga e drejta për të shfrytëzuar përjashtimin në fjalë duke u nisur nga një datë e caktuar.

NENI 4

1. Çdo shtet anëtar që e ka ratifikuar këtë Konventë mund të njoftojë në vijimësi Drejtorin e Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës se pranon detyrimet e Konventës lidhur me një apo më shumë nga pjesët II deri X, të paspecifikuara tashmë në ratifikimin e saj.

2. Ndërmarrjet, të cilave u jemi referuar në paragrafin 1 të këtij neni, konsiderohen si pjesë përbërëse e ratifikimit dhe që kanë fuqinë e ratifikimit duke nisur nga data kur është bërë njoftimi.

NENI 5

Kur, për hir të përputhjes me secilën prej pjesëve II deri në X të kësaj Konvente, të cilat duhet të mbulohen nga ratifikimi i saj, një shtet anëtar duhet të mbrojë grupe të përcaktuara personash që përfshijnë jo më pak se një përqindje të caktuar punonjësish apo rezidentesh, vendi anëtar, përpara se të ndërmarrë veprim për të plotësuar kërkesat e një pjese të tillë, duhet të sigurohet se është arritur përqindja e kërkuar.

NENI 6

Për hir të përputhjes me pjesët II, III, IV, V, VIII (për sa ajo lidhet me kujdesin shëndetësor), IX dhe X të kësaj Konvente, vendi anëtar mund të marrë parasysh mbrojtjen e realizuar përmes sigurimit, i cili, ndonëse nuk është i detyrueshëm në bazë të ligjeve dhe akteve nënligjore të vendit për personat që mbrohen:

- (a) mbikëqyret nga autoritetet publike ose administrohet në përputhje me standardet e përcaktuara me veprime të përbashkëta të punëdhënësve dhe punëmarrësve;
- (b) mbulon një pjesë të rëndësishme të personave, të ardhurat e të cilëve nuk i kalojnë ato të një punonjësi, të seksit mashkull, të kualifikuar në punën manuale;
- (c) përputhet, në lidhje me format e tjera të mbrojtjes, aty ku është e përshtatshme, me dispozitat përkatëse të Konventës.

PJESA II. KUJDESI MJEKËSOR

NENI 7

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit lidhur me një gjendje që kërkon kujdes mjekësor me natyrë parandaluese ose kuruese në përputhje me nenet e mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 8

Rastet e mbuluara do të përfshijnë gjendjen patologjike, pavarësisht nga shkaku i saj, si dhe shtatzëninë, lindjen dhe pasojat e tyre.

NENI 9

Personat e mbrojtur do të përfshijnë:

- (a) grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve, si dhe bashkëshortet dhe fëmijët e tyre;
- (b) grupe të caktuara të popullsisë ekonomikisht aktive, që përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve, si dhe bashkëshortet dhe fëmijët e tyre;
- (c) grupe të caktuara të rezidentëve, që përfshijnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (d) kur është në fuqi një deklaratë e bërë sipas nenit 3, grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vende pune në industri, që kanë punësuar 20 apo më shumë persona, si dhe bashkëshortët dhe fëmijët e tyre.

NENI 10

1. Përfitimi duhet të përfshijë të paktën:

- (a) në rastin e gjendjes patologjike:
 - (i) përkujdesje të përgjithshme mjekësore, duke përfshirë vizita mjekësore në shtëpi;
 - (ii) përkujdesje të specialistëve në spitale si për pacientët e shtruar, dhe për pacientët e jashtëm, si dhe kujdesie tjetër specialistësh, e cila mund të kryhet edhe jashtë spitaleve;
 - (iii) sigurimin e medikamenteve të rëndësishme të përcaktuara nga mjeku apo personel tjetër mjekësor i kualifikuar;

- (iv) shtrimin në spital kur është e nevojshme;
- (b) në rastin e shtatzënisë, lindjes dhe pasojave të tyre:
 - (i) përkujdesje para lindjes, gjatë lindjes dhe pas lindjes nga mjekë apo mami të kualifikuara;
 - (ii) shtrim në spital kur të jetë e nevojshme.

2. Përfituesit ose mbajtësit të familjes mund t'i kërkohej të mbulojë një pjesë të kostos së kujdesit mjekësor që ai përfiton lidhur me një gjendje patologjike; rregullat për përcaktimin e kësaj pjese të kostos do të caktohen në mënyrë të tillë që të shmangin gjendjen e vështirë.

3. Përfitimi i dhënë në përputhje me këtë nen do të përballohet duke pasur parasysh ruajtjen, rehabilitimin apo përmirësimin e shëndetit të personit të mbrojtur dhe të aftësisë së tij për punë dhe për të plotësuar nevojat e tij personale.

4. Institucionet apo departamentet shtetërore që administrojnë në përfitimet duhet që, me anë të mjeteve që gjykohen të përshtatshme, të inkurajojnë personat e mbrojtur të përfitojnë nga shërbimet e përgjithshme shëndetësore, të vëna në dispozicion të tyre nga autoritetet publike apo organizmat tjerë të njohur nga autoritetet publike.

NENI 11

Përfitimi i parashikuar në nenin 10, në një rast të mbuluar, do të sigurohet, të paktën për një person të mbrojtur, kur ai vetë apo mbajtësi i familjes së tij ka plotësuar një periudhë të tillë kualifikimi që mund të konsiderohet e nevojshme për të parandaluar abuzimin.

NENI 12

1. Përfitimi i përcaktuar në nenin 10 do të jepet përgjatë rastit të mbuluar, përveçse në rastin e një gjendjeje patologjike, kohëzgjatja e tij mund të kufizohet deri në 26 javë për çdo rast, por përfitimi nuk ndërpritet, ndërkohë që një përfitim për sëmundje vazhdon të paguhet dhe dispozita parashikon mundësinë e zgjatjes së afatit për sëmundje të përcaktuara dhe që njihen si raste që kërkojnë përkujdesje për një kohë më të gjatë.

2. Kur në fuqi është një deklaratë në përputhje me nenin 3, kohëzgjatja e përfitimit mund të kufizohet deri në 13 javë për çdo rast.

PJESA III. PËRFITIMI PËR SËMUNDJE

NENI 13

Çdo vend anëtar, për të cilën kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit të sëmundjes sipas neneve të mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 14

Rastet e mbuluara do të përfshijnë paafësinë për punë si rezultat i një gjendjeje patologjike, që shoqërohet me ndërprerje të të ardhurave, siç përcaktohet nga ligjet dhe aktet nënligjore në fuqi të vendit.

NENI 15

Në grupin e personave të mbrojtur përfshihen:

- (a) grupe të caktuara të punonjësve, që përfshijnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) grupe të caktuara të popullsisë ekonomike aktive, që përfshijnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (c) të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve përgjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e përcaktuar në mënyrë të tillë që plotësojnë kërkesat e nenit 67;
- (d) kur është në fuqi deklarata e bërë sipas nenit 3, grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vende pune në industri që punësojnë 20 ose më shumë persona.

NENI 16

1. Kur grupet e punonjësve ose grupet e popullsisë ekonomike aktive janë të mbrojtura, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur në mënyrë të tillë që të përputhet me kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66.

2. Në rastet kur të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve përgjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e përcaktuar, janë të mbrojtur, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur në mënyrë të tillë që të plotësojë kërkesat e nenit 67.

NENI 17

Përfitimi i përcaktuar në nenin 16, në një rast të mbuluar, do t'i jepet të paktën një personi të mbrojtur që ka plotësuar kushtet kualifikuese, siç mund të konsiderohet e nevojshme, për të parandaluar abuzimin.

NENI 18

1. Përfitimi i specifikuar në nenin 15 do të jepet gjatë rastit, veçse përfitimi mund të kufizohet deri në 26 javë në çdo rast sëmundjeje dhe në këtë rast nuk është e nevojshme të paguhet për tri ditët e para të ndërprerjes së të ardhurave.

2. Në rastin kur është në fuqi një deklaratë e bërë sipas nenit 3, kohëzgjatja e dhënies së përfitimit mund të kufizohet:

- (a) në një periudhë të tillë që numri i përgjithshëm i ditëve, për të cilat jepet përfitimi i sëmundjes në secilin vit, të jetë jo më pak se dhjetëfishi i numrit mesatar të personave të mbrojtur atë vit;
- (b) në 13 javë, në çdo rast sëmundjeje dhe në këtë rast, nuk është e nevojshme të bëhet pagesë për tri ditët e para të ndërprerjes së të ardhurave.

PJESA IV. PËRFITIMI I PAPUNËSISË

NENI 19

Secili vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit të papunësisë në përputhje me nenet e mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 20

Në rastet e mbuluara përfshihet ndërprerja e të ardhurave, siç përcaktohet në ligjet dhe aktet nënligjore të vendit, si pasojë e pamundësisë për të siguruar punësim të përshtatshëm në rastin e personit të mbrojtur, i cili është i aftë dhe në dispozicion për punë.

NENI 21

Në personat e mbrojtur përfshihen:

- (a) grupet e punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve gjatë rasteve nuk i kalojnë kufijtë e parashikuar, në atë mënyrë që të plotësojnë kushtet e nenit 67;
- (c) në rastin kur është në fuqi një deklaratë në përputhje me nenin 3, grupet e parashikuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të

të gjithë punonjësve që punojnë në ndërmarrje industriale dhe që kanë të punësuar 20 apo më shumë persona.

NENI 22

1. Kur grupet e punonjësve janë të mbrojtur, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur në mënyrë të tillë që të plotësojë kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66.

2. Në rastet kur të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve gjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e përcaktuar, janë të mbrojtur, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur në atë mënyrë që përputhet me kushtet e nenit 67.

NENI 23

Përfitimi i specifikuar në nenin 22 do të jepet, në një rast të mbuluar, të paktën për një person të mbrojtur, që ka plotësuar atë periudhë kualifikimi që mund të konsiderohet e nevojshme për të parandaluar abuzimin.

NENI 24

1. Përfitimi i specifikuar në nenin 22 do të jepet përgjatë rastit, veçse kohështrirja e tij mund të kufizohet:

- (a) kur grupet e punonjësve janë të mbrojtur deri në 13 javë brenda 1 periudhe prej 12 muajsh;
- (b) kur të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve gjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e parashikuar, janë të mbrojtur deri në 26 javë brenda periudhës prej 12 muajsh.

2. Kur ligjet dhe aktet nënligjore parashikojnë se kohëzgjatja e përfitimit do të ndryshojë brenda shtrirjes së periudhës kontributive dhe/ose përfitimi i marrë më parë brenda një periudhe të caktuar, dispozitat e nënparagrafit (a) të paragrafit 1 do të konsiderohen se janë përmbushur, nëse kohëzgjatja mesatare e përfitimit është së paku 13 javë brenda një periudhe prej 12 muajsh.

3. Nuk është e nevojshme që përfitimi të paguhet për një periudhë pritëse që nuk është në shtatë ditët e para të çdo rasti të ndërprerjes së të ardhurave, duke llogaritur ditët e papunësisë përpara dhe pas punësimit të përkohshëm, që zgjat jo më tepër se një periudhë e parashikuar si pjesë e të njëjtit rast të ndërprerjes së të ardhurave.

4. Në rastin e punëtorëve sezonalë, kohëzgjatja e përfitimit dhe periudha pritëse mund të përshtaten me kushtet e tyre të punësimit.

PJESA V. PËRFITIMI I PLEQËRISË

NENI 25

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit të pleqërisë në përputhje me nenet e mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 26

1. Rastet e mbuluara do të konsiderohen tej një moshe të përcaktuar.
2. Moshë e parashikuar nuk do të jetë më tepër se 65 vjeç apo do të jetë një moshë e tillë e lartë, si të ve ndoset nga autoritete kompetente, që do të lidhet me aftësinë për punë të personave të moshuar në vendin në fjalë.
3. Ligjet dhe aktet nënligjore mund të parashikojnë që përfitimi i një personi, dhënë në mënyrë tjetër, mund të pezullohet nëse një person i tillë angazhohet në një aktivitet të përcaktuar si fitimprurës ose përfitimi, nëse është kontributiv, mund të reduktohet kur të ardhurat përfituese e kalojnë masën e përcaktuar dhe kur është jokontributiv, kur të ardhurat e përfituesit ose mjetet e tjera të tij ose të dyja së bashku e kalojnë masën e përcaktuar.

NENI 27

Në personat e mbrojtur përfshihen:

- (a) grupe të caktuara punonjësish, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) grupe të caktuara të popullsisë ekonomiksht aktive, që përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (c) të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve përgjatë rastit nuk e kalojnë kufirin e përcaktuar në atë mënyrë që të përputhet me kushtet e nenit 67;
- (d) kur është në fuqi një deklaratë sipas nenit 3, grupe të caktuara punonjësish, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vende pune në industri dhe që punojnë 20 apo më shumë persona.

NENI 28

Përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur si më poshtë:

- (a) kur grupet e punonjësve apo grupet e popullsisë ekonomiksht aktive janë të mbrojtura, në mënyrë të tillë që plotësojnë kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66;
- (b) kur të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve përgjatë rastit nuk i kalojnë

kufijtë e përcaktuar, janë të mbrojtur, në mënyrë të tillë që plotësojnë kërkesat e nenit 67.

NENI 29

1. Përfitimi i specifikuar në nenin 28 do t'i jepet, në rastin e mbuluar, të paktën:

- (a) një personi të mbrojtur, i cili ka plotësuar para rastit, në përputhje me rregullat e përcaktuara, një periudhë kualifikimi, e cila mund të jetë 30 vjet derdhje kontributesh ose punësim, apo 20 vjet rezidencë;
- (b) në rastin kur, në parim, të gjithë personat ekonomikisht aktivë janë të mbrojtur, personit të mbrojtur që ka plotësuar një periudhë të përcaktuar kualifikimi të derdhjes së kontributeve dhe në lidhje me të cilin, për sa ka qenë në moshë pune, është paguar shuma mesatare vjetore e caktuar e kontributeve.

2. Kur përfitimi referuar në paragrafin 1 është i kushtëzuar me një minimum periudhe kontributesh ose punësimi, do t'i sigurohet një përfitim i reduktuar, të paktën:

- (a) një personi të mbrojtur që, para periudhës së rastit, ka plotësuar, në përputhje me rregullat e përcaktuara, një periudhë kualifikuese prej 15 vjetësh të kontributeve ose punësimit;
- (b) në rastin kur, në parim, të gjithë personat ekonomikisht aktivë janë të mbrojtur, personit të mbrojtur që ka plotësuar një periudhë të përcaktuar kualifikimi kontributive dhe në lidhje me të cilin, përsa kohë ka qenë në moshë pune, është paguar gjysma e shumës mesatare vjetore të kontributeve të përcaktuara në përputhje me nënparagrafin (b) të paragrafit 1 të këtij neni.

3. Kërkesat e paragrafit 1 të këtij neni do të gjykohen të plotësuara kur një përfitim i llogaritur në përputhje me kërkesat e pjesës XI, por një përqindje prej dhjetë pikësh më të ulëta sesa tregohet në tabelën bashkëlidhur asaj pjese, për përfitimin standard në fjalë i sigurohet të paktën një personi të mbrojtur, që ka plotësuar, në përputhje me rregullat e përcaktuara, 10 vjet kontribute apo punësim apo 5 vjet rezidencë.

4. Mund të bëhet një pakësim proporcional i përqindjes, i treguar në tabelën bashkëngjitur pjesës XI, kur periudha e kualifikimit për përfitimin që i korrespondon përqindjes së reduktuar i kalon 10 vjet kontribute apo punësim, por është më pak se 30 vjet kontribute ose punësim; nëse kjo periudhë kualifikuese i kalon 15 vjet, do të paguhet një përfitim i reduktuar në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni.

5. Kur përfitimi referuar paragrafit 1, 3 ose 4 të këtij neni kushtëzohet

me një periudhë minimale kontributive apo punësimi, një përfitim i reduktuar do t'i paguhet në kushte të përcaktuara një personi të mbrojtur, i cili, vetëm për arsye të moshës së avancuar në periudhën kur kanë hyrë në fuqi dispozitat për aplikimin e kësaj pjese, nuk ka mundur të plotësojë kushtet e paragrafit 2 të këtij neni, në qoftë se një përfitim, në përputhje me dispozitat e paragrafit 1, 3 ose 4 të këtij neni, nuk i është dhënë një personi të tillë në një moshë më të madhe se mosha normale.

NENI 30

Përfitimet e specifikuar a në nenet 28 dhe 29 do të jepen gjatë gjithë periudhës së rastit.

PJESA VI. PËRFITIMI PËR DËMTIM NË PUNË

NENI 31

Çdo shtet anëtar, për të cilën është në fuqi kjo Konventë, do t'u sigurojë personave të mbrojtur dhënien e përfitimit për dëmtim në punë në përputhje me nenet në vazhdim të kësaj pjese.

NENI 32

Rastet e mbuluara do të përfshijnë kategoritë e mëposhtme, të cilat vijnë si rezultat i aksidenteve apo sëmundjeve të përcaktuara si të lidhura me punësimin:

- (a) një gjendje patologjike;
- (b) paaftësia për punë, që rezulton nga një gjendje e tillë dhe që ndërpret të ardhurat, siç përcaktohet nga ligjet dhe aktet nënligjore të vendit;
- (c) humbja e përgjithshme e aftësisë për të siguruar të ardhura apo humbja e pjesëshme në një shkallë të caktuar, e cila ka gjasa të bëhet e përhershme, apo humbja përkatëse e aftësisë;
- (d) humbja e përkrahjes që pëson vejusha apo fëmija nga vdekja e mbajtësit të familjes; në rastin e një të veje, e drejta për përfitim mund të kushtëzohet në përputhje me ligjet me aktet nënligjore të vendit me të qenit e saj e paaftë për të mbajtur vetveten.

NENI 33

Në personat e mbrojtur do të përfshihen:

- (a) grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind

të të gjithë punonjësve, dhe për përfitim në rast vdekjeje të mbajtësit të familjes, edhe bashkëshortet edhe fëmijët e tyre;

- (b) kur është në fuqi një deklaratë në përputhje me nenin 3, grupe të caktuara punonjësish, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vende pune në industri, që punësojnë 20 apo më shumë punonjës, dhe për përfitim në rast vdekjeje të mbajtësit të familjes, edhe bashkëshortet dhe fëmijët e tyre.

NENI 34

1. Në lidhje me kushtet patologjike, përfitimi do të jetë përkujdesje mjekësore, siç përcaktohet në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

2. Përkujdes mjekësor do të përfshijë:

- (a) mjekun e përgjithshëm dhe specialistin për pacientët në spitale dhe jashtë tyre, duke përfshirë edhe vizita në shtëpi;
- (b) kujdesin e stomatologut;
- (c) kujdesin e infermierisë në shtëpi ose spitale, apo institucione të tjera mjekësore;
- (d) mbajtjen në spitale, shtëpi pushimi, sanatorium apo institucione të tjera mjekësore;
- (e) pajisje dentare, farmaceutike, si dhe pajisje të tjera mjekësore apo kirurgjikale, duke përfshirë protezat, mirëmbajtjen e tyre dhe syze;
- (f) kujdes të siguar nga profesionistë të tjerë, të cilët mund të njihen në çdo kohë si ligjorë e të lidhur me profesionin mjekësor, nën mbikëqyrjen e një mjeku të përgjithshëm apo stomatologu.

3. Kur është në fuqi një deklaratë e bërë në zbatim të nenit 3, kujdesi mjekësor do të përfshijë të paktën:

- (a) kujdesin e mjekut të përgjithshëm, përfshirë edhe vizitën në shtëpi;
- (b) kujdesin e specialistit në spitale për pacientët e shtruar dhe të jashtëm, si dhe trajtim tjetër shëndetësor që mundësohet jashtë spitaleve;
- (c) medikamente të rëndësishme të përcaktuara nga mjeku apo specialistë të tjerë të kualifikuar;
- (d) shtrim në spital kur është e nevojshme.

4. Kujdesi mjekësor i siguar në përputhje me paragrafët e mësipërm do të jepet me qëllim ruajtjen, rehabilitimin dhe përmirësimin e shëndetit të personit të mbrojtur dhe të aftësisë së tij për punë, si dhe për të ndjekur nevojat e tij individuale.

NENI 35

1. Institucionet apo departamentet shtetërore që administrojnë në kujdesin shëndetësor do të bashkëpunojnë, kur është e përshtatshme, me shërbimet e përgjithshme të rehabilitimit profesional, me qëllim rivendosjen e personave handicapë në vende të përshtatshme pune.

2. Ligjet apo aktet nënligjore të vendit mund t'i autorizojnë këto institucione apo departamente të sigurojnë masat paraprake për rehabilitimin profesional të handicapëve.

NENI 36

1. Për shkak të paaftësisë për punë, humbjes totale të kapacitetit për të siguruar të ardhura, që mund të bëhet edhe e përhershme, apo humbjes së aftësisë, apo vdekjes së mbajtësit të familjes, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt, e llogaritur në mënyrë të tillë që të përputhet me kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66.

2. Në rast të humbjes së pjesëshme të aftësisë për të siguruar të ardhurat, që mund të shkojë deri në humbje të përhershme, apo në rast humbjeje të aftësisë përkatëse, përfitimi, atje ku mund të jetë i pagueshëm, do të jetë një pagesë e rregullt që përfaqëson një përpjesëtim të përshtatshëm të asaj që jepet për humbjen totale të kapacitetit për të siguruar të ardhura apo të mundësisë përkatëse.

3. Pagesa e rregullt mund të zëvendësohet me një shumë të vetme parash:

- (a) kur shkalla e paaftësisë është më e vogël;
- (b) kur autoriteti kompetent është i bindur se shuma e parave do të përdoret në mënyrë të dobishme.

NENI 37

Përfitimi i specifikuar në nenet 34 dhe 36, në një rast të mbuluar, do të sigurohet të paktën për një person të mbrojtur, i cili ka qenë i punësuar në territorin e shtetit anëtar në kohën e aksidentit, nëse dëmtimi ka ndodhur për shkak të aksidentit apo në kohën e marrjes së sëmundjes, nëse dëmtimi është për shkak të sëmundjes, dhe për pagesat e rregullta për vdekjen e mbajtësit të familjes, edhe për veçurat dhe fëmijët e personit në fjalë.

NENI 38

Përfitimi i specifikuar në nenet 34 dhe 36 do të jepet përgjatë rastit, me përjashtim të rastit kur, për shkak të paaftësisë për punë, nuk është

e nevojshme që përfitimi të paguhet gjatë tri ditëve të para në çdo rast të ndërprerjes së të ardhurave.

PJESA VII. PËRFITIMI PËR FAMILJEN

NENI 39

Secili vend anëtar, për të cilin është në fuqi kjo Konventë, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit familjar, në përputhje me nenet në vazhdim të kësaj pjese.

NENI 40

Rastet e mbuluara do të jenë përgjegjësia për mbajtjen e fëmijëve, siç parashikohet.

NENI 41

Në personat e mbrojtur do të përfshihen:

- (a) grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) grupe të caktuara të popullsisë ekonomikisht aktive, që përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (c) të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve, përgjatë rasti, nuk i kalojnë kufijtë e përcaktuar;
- (d) kur ka në fuqi një deklaratë në përputhje me nenin 3, grupe të caktuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vende pune në industri ku punojnë 20 apo më shumë persona.

NENI 42

Përfitimi do të jetë:

- (a) një pagesë e rregullt, që i jepet çdo personi të mbrojtur që ka plotësuar periudhën e përcaktuar kualifikuese;
- (b) sigurimi, për apo në lidhje me fëmijët, i ushqimit, veshmbathjes, strehimit, ditëve të pushimit apo ndihmës shtëpiake;
- (c) një kombinim i (a) dhe (b).

NENI 43

Përfitimi i specifikuar në nenin 42 do t'i sigurohet të paktën një personi të mbrojtur, i cili brenda një periudhe të përcaktuar ka plotësuar një periudhë

kualifikimi, që mund të jetë tre muaj derdhje kontributesh apo punësimi, apo një vit rezidencë, si të jetë përcaktuar.

NENI 44

Vlera e përgjithshme e përfitimeve të dhëna në përputhje me nenin 42 për personat e mbrojtur duhet të jetë e tillë që të përfaqësojë:

- (a) 3 për qind të pagës së një punëtori të zakonshëm, të rritur, të seksit mashkull, siç përcaktohet në rregullat e parashikuara në nenin 66, shumëzuar me numrin e përgjithshëm të fëmijëve të personave të mbrojtur;
- (b) 1,5 për qind e pagës së deklaruar, shumëzuar me numrin e përgjithshëm të fëmijëve të të gjithë rezidentëve.

NENI 45

Kur përfitimi është një pagesë e rregullt, ai jepet përgjatë rastit.

PJESA VIII. PËRFITIMI PËR BARRËLINDJE

NENI 46

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personin e mbrojtur dhënien e përfitimit për barrëlindje, në përputhje me nenet në vazhdim të kësaj pjese.

NENI 47

Rastet e mbuluara do të përfshijnë periudhën e barrës dhe të paslindjes, dhe pasojat e tyre, si dhe ndërprerjen e të ardhurave, siç përcaktohet në ligjet dhe aktet nënligjore të vendit që rezultojnë për këtë qëllim.

NENI 48

Personat e mbrojtur do të përfshijnë:

- (a) të gjitha gratë e grupeve të caktuara të punonjësve, grupe të cilat përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve, dhe për përfitimin mjekësor të barrëlindjes, edhe bashkëshortet e burrave që i përkasin këtyre grupeve;
- (b) të gjitha gratë e grupeve të caktuara të popullsisë ekonomisht aktive, grupe të cilat përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;

dhe për përfitimin mjekësor të barrë lindjes, edhe bashkëshortet e burrave të këtyre grupeve;

- (c) kur ka në fuqi një deklaratë në lidhje me nenin 3, të gjitha gratë në grupet e përcaktuara të punonjësve, grupe të cilat përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vendet e punës në industri, ku janë të punësuar 20 apo më shumë persona dhe për përfitimin mjekësor të barrë lindjes edhe bashkëshortet e burrave të këtyre grupeve.

NENI 49

1. Në lidhje me shtatzëninë dhe periudhën pas lindjes dhe pasojat e tyre, përfitimi mjekësor i barrë lindjes do të jetë kujdes shëndetësor siç përcaktohet në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

2. Kujdesi mjekësor do të përfshijë të paktën:

- (a) përkujdesje para lindjes, gjatë lindjes dhe pas lindjes nga mjekë specialistë apo mami të kualifikuara;
- (b) shtrim në spital, kur është e nevojshme.

3. Përkujdesi mjekësor, i specifikuar në paragrafin 2 të këtij neni, do të jepet me qëllim ruajtjen, rehabilitimin ose përmirësimin e gjendjes shëndetësore të gruas së mbrojtur dhe aftësisë së saj për punë, si dhe për të plotësuar nevojat e saj.

4. Institucionet apo departamentet shtetërore që administrojnë në përfitimin e barrë lindjes, me mjete që i gjykojnë të përshtatshme, do të inkurajojnë gratë e mbrojtura të përfitojnë nga shërbimet e përgjithshme shëndetësore vënë në dispozicion të tyre nga autoritetet publike apo nga organizma të tjerë të njohura nga autoritetet publike.

NENI 50

Lidhur me ndërprerjen e të ardhurave si rezultat i shtatzënisë dhe periudhës së paslindjes, si dhe i pasojave të tyre, përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt e llogaritur në mënyrë të tillë që të përputhet me kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66. Masa e pagesës periodike mund të ndryshojë përgjatë rastiit, por është një mesatare e saj që del duke plotësuar këto kërkesa.

NENI 51

Përfitimi i specifikuar në nenet 49 dhe 50 do të sigurohet në një rast të mbuluar, të paktën për një grua që i përket grupeve të mbrojtura, e cila ka plotësuar atë periudhë kualifikimi që është e nevojshme për të parandaluar abuzimin, dhe përfitimi i specifikuar në nenin 49 gjithashtu do të sigurohet

për bashkëshorten e një burri që i përket grupeve të mbrojtura, rastin kur ky i fundit e ka plotësuar një periudhë kualifikimi të tillë.

NENI 52

Përfitimi i specifikuar në nenet 49 dhe 50 do të jepet përgjatë rastit, veçse pagesa e rregullt mund të refuzohet deri në 12 javë nëse nuk kërkohet apo nuk autorizohet një periudhë më e gjatë shkëputjeje nga puna nga ligjet dhe aktet nënligjore kombëtare dhe në një rast të tillë, ajo nuk mund të kufizohet në një periudhë më të shkurtër se kjo periudhë më e gjatë.

PJESA IX. PËRFITIMI I INVALIDITETIT

NENI 53

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit të invaliditetit në përputhje me nenet e mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 54

Në rastet e mbuluara përfshihet të qenit i paafte për t'u angazhuar në çdo lloj aktiviteti fitimprurës gjatë një kohe të parashikuar, paaftesi e cila ka gjasa të jetë e përhershme apo vazhdon pas përfundimit të përfitimit për sëmundje.

NENI 55

Në personat e mbrojtur përfshihen:

- (a) grupet e parashikuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) grupet e parashikuara të popullsisë ekonomisht aktive, që përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (c) të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve gjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e parashikuar në atë masë që të përputhet me kushtet e nenit 67;
- (d) kur është në fuqi një deklaratë në përputhje me nenin 3, grupet e parashikuara të punonjësve, që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve që punojnë në ndërmarrje industriale që kanë të punësuar 20 apo më shumë persona.

NENI 56

Përfitimi do të jetë një pagesë e rregullt e llogaritur si më poshtë:

- (a) në rastet kur grupet e punonjësve apo grupet e popullsisë ekonomisht aktive janë të mbrojtura në atë mënyrë që plotëson kushtet e parashikuara në nenin 65 apo kushtet e parashikuara në nenin 66;
- (b) në rastet kur të gjithë rezidentët, mjetet e të cilëve gjatë rastit nuk kalojnë kufijtë e përcaktuar, janë të mbrojtur, në mënyrë që të plotësojnë kushtete parashikuara të nenit 67.

NENI 57

1. Përfitimi i specifikuar në nenin 56 do të jepet, në një rast të mbuluar, të paktën:

- (a) për një person të mbrojtur që ka plotësuar përpara rastit, në përputhje me aktet nënligjore të parashikuara, një periudhë kualifikimi që mund të jetë 15 vjet kontributim apo punësim ose 10 vjet rezidencë;
- (b) kur, në parim, të gjithë personat ekonomisht aktivë janë të mbrojtur, për një person të mbrojtur, i cili ka plotësuar një periudhë kualifikimi prej tre vitesh kontributive dhe për të cilin, ndërsa ai ishte në moshë pune, është paguar masa kontributive mesatare vjetore e parashikuar.

2. Kur përfitimi referuar në paragrafin 1 kushtëzohet me një minimum periudhe kontributive apo punësimi, do të jepet të paktën një përfitim i reduktuar:

- (a) për një person të mbrojtur që ka plotësuar, përpara rastit, në përputhje me aktet nënligjore të parashikuara, një periudhë kualifikimi prej pesë vjetësh kontributim apo punësim;
- (b) kur, në parim, të gjithë personat ekonomisht aktivë janë të mbrojtur, për një person të mbrojtur që ka plotësuar një periudhë kualifikimi prej tre vjetësh kontributim dhe për të cilin, ndërsa ai ishte në moshë pune, është paguar gjysma e masës kontributive mesatare vjetore e parashikuar në përputhje me nënparagrafin (b) të paragrafit 1 të këtij neni.

3. Kushtet e paragrafit 1 të këtij neni konsiderohen të plotësuara, kur një përfitim është llogaritur sipas kërkesave të pjesës XI, por me një përqindje dhjetë pikë më të ulëta se sa jepet në tabelën bashkëngjitur asaj pjese, sepse përfitimi standard në fjalë i jepet të paktën një personi të mbrojtur që ka plotësuar, në përputhje me aktet nënligjore të parashikuara, pesë vjet periudhë kontributi ve, punësimi apo rezidence.

4. Mund të aplikohet një reduktim proporcional i përqindjes së treguar në tabelën e bashkëngjitur pjesës XI, kur periudha kualifikuese për pension që i korrespondon përqindjeve të reduktuara i kalon pesë vjet kontributim apo

punësim, por është më e vogël se 15 vjet kontribuim apo punësim; pensioni i reduktuar do të jepet në bazë të paragrafit 2 të këtij neni.

NENI 58

Përfitimi i specifikuar në nenet 56 dhe 57 do të jepet përgjatë rastit apo deri kur të fillojë të paguhet përfitimi i pleqërisë.

PJESA X. PËRFITIMI FAMILJAR (NË RAST VDEKJEJE)

NENI 59

Çdo vend anëtar, për të cilin kjo pjesë e kësaj Konvente është në fuqi, do të sigurojë për personat e mbrojtur dhënien e përfitimit familjar në përputhje me nenet e mëposhtme të kësaj pjese.

NENI 60

1. Në rastet e mbuluara përfshihet humbja e mbështetjes në rastin e personit të ve apo të fëmijës si rezultat i vdekjes së mbajtësit të familjes; në rastin e personit të ve, e drejta e përfitimit mund të kushtëzohet, në përputhje me ligjet dhe aktet nënligjore të vendit, me një gjendje pamundësie për të mbajtur veten.

2. Ligjet dhe aktet nënligjore të vendit mund të parashikojnë që përfitimi i një personi i dhënë ndryshe, mund të ndërpritet, nëse ky person është i angazhuar në një aktivitet fitimprurës të parashikuar apo që përfitimi, nëse është kontributiv, mund të reduktohet kur të ardhurat e përfituesit e kalojnë masën e parashikuar dhe nëse është jokontributiv, mund të reduktohet kur të ardhurat e përfituesit apo mjetet e tjera të tij apo të dyja së bashku e kalojnë një shumë të përcaktuar.

NENI 61

Në personat e mbrojtur përfshihen:

- (a) bashkëshortet dhe fëmijët e mbajtësve të familjes në grupet e parashikuara të punonjësve që përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve;
- (b) bashkëshortet dhe fëmijët e mbajtësve të familjes në grupet e parashikuara të popullsisë ekonomisht aktive, grupe që përbëjnë jo më pak se 20 për qind të të gjithë rezidentëve;
- (c) të gjitha vejtat dhe fëmijët rezidentë që kanë humbur mbajtësin e

familjes së tyre, kur mjetet e jetesës së të cilëve gjatë rastit nuk i kalojnë kufijtë e parashikuar në mënyrë që të përputhen me kërkesat e nenit 67;

- (d) kur në fuqi është një deklaratë në bazë të nenit 3, bashkëshortet dhe fëmijët e mbajtësve të familjes në grupet e parashikuara të punonjësve, grupe të cilat përbëjnë jo më pak se 50 për qind të të gjithë punonjësve në vendet e punës në industri me 20 apo më shumë persona.

NENI 62

Përfitimi do të jetë një pagesë periodike e llogaritur si më poshtë:

- (a) kur grupe të punonjësve apo grupe ekonomikisht aktive janë të mbrojtur, llogaritja bëhet në mënyrë të tillë që të përputhet me kërkesat e nenit 65 ose të nenit 66;
- (b) për të gjithë rezidentët e mbrojtur, mjetet e të cilëve përgjatë rastit nuk e kalojnë limitin e përcaktuar, llogaritja bëhet në përputhje me kërkesat e nenit 67.

NENI 63

1. Përfitimi i specifikuar në nenin 62, në një rast të mbuluar, jepet të paktën:

- (a) për një person të mbrojtur, mbajtësi i familjes së të cilit ka plotësuar, në përputhje me rregullat e përcaktuara, një periudhë kualifikimi, që mund të jetë 15 vjet kontribim apo punësim, apo 10 vjet rezidencë;
- (b) kur, në parim, bashkëshortet dhe fëmijët e të gjithë personave ekonomikisht aktivë janë të mbrojtur, një personi të mbrojtur, mbajtësi i familjes së të cilit ka plotësuar një periudhë kualifikimi prej tre vjetësh kontribimi dhe kur në lidhje me këtë mbajtës të familjes, për sa kohë që ai ka qenë në moshë pune, është paguar një shumë mesatare vjetore kontributive e parashikuar.

2. Kur përfitimi i referuar në paragrafin 1 kushtëzohet me një periudhë minimale kontribimi apo punësimi, jepet një përfitim i reduktuar të paktën:

- (a) për një person të mbrojtur, mbajtësi i familjes së të cilit ka plotësuar, në përputhje me rregullat e përcaktuara, një periudhë kualifikimi prej pesë vjetësh kontribimi apo punësimi;
- (b) kur, në parim, bashkëshortet dhe fëmijët e të gjithë personave ekonomikisht aktivë janë të mbrojtur, për një person të mbrojtur, mbajtësi i familjes së të cilit ka plotësuar një periudhë kualifikimi prej tre vjetësh kontribimi dhe kur në lidhje me këtë mbajtës të familjes, për sa kohë që ai ka qenë në moshë pune, është paguar gjysma e shumës mesatare vjetore

të kontributeve, e parashikuar në përputhje me nënparagrafin (b) të paragrafit 1 të këtij neni.

3. Kërkesat e paragrafit 3 të këtij neni konsiderohen të plotësohen, kur një përfitim, i llogaritur në përputhje me kërkesat e pjesës XI, por në një përqindje prej dhjetë pikësh më të ulëta sesa paraqitet në tabelën bashkëligjitur asaj pjese për përfituesin standard të interesuar, i jepet të paktën një personi të mbrojtur, mbajtësi i familjes së të cilit ka plotësuar, në përputhje me rregullat e parashikuara, pesë vjet periudhë kontribuimi, punësimi apo rezidence.

4. Mund të bëhet një reduktim proporcional i përqindjes së treguar në tabelën e bashkëligdhur pjesës XI, kur periudha e kualifikimit për përfitimin që i korrespondon përqindjes së reduktuar i kalon pesë vjet kontribuimi apo kohë punësimi, por është më e vogël se 15 vjet kontribute apo kohë punësimi; përfitimi i reduktuar do të paguhet në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni.

5. Në mënyrë që një grua pa fëmijë, që presupozohet të jetë e paaftë për të mbuluar shpenzimet e jetesës, të fitojë të drejtën e përfitimit familjar, mund. të kërkohet që ajo të ketë plotësuar një periudhë minimum martese.

NENI 64

Përfitimi i specifikuar në nenet 62 dhe 63 do të jepet përgjatë rastit.

PJESA XI. STANDARDET QË DUHET TË PLOTËSOHEN PËR PAGESËN PERIODIKE

NENI 65

1. Në rastin e një pagese periodike, për të cilën aplikohet ky nen, masa e përfitimit, e shtuar edhe me shumën e ndonjë shpërblimi familjar që paguhet përgjatë rastit, do të jetë e tillë që të arrijë, në lidhje me rastin në fjalë, përfitimin standard të paraqitur në tabelën bashkëligdhur kësaj pjese ose të paktën përqindjen e treguar aty të totalit të të ardhurave të mëparshme të përfituesit ose të mbajtësit të familjes së tij dhe të masës së çdo shpërblimi familjar që i paguhet një personi të mbuluar me të njëjtat përgjegjësi familjare si përfituesi standard.

2. Të ardhurat e mëparshme të përfituesit apo të mbajtësit të familjes së tij do të llogariten në përputhje me rregullat e përcaktuara dhe kur personat e mbrojtur apo mbajtësit e familjes së tyre janë të organizuar në grupe sipas të ardhurave të tyre, të ardhurat e tyre të mëparshme mund të llogariten nga të ardhurat bazë të grupeve të cilave ata u përkisnin.

3. Mund të parashikohet një kufi maksimum për shkallën e përfitimit apo për të ardhurat që merren në konsideratë për llogaritjen e përfitimit, nëse kufiri maksimal fiksohet në mënyrë të atillë që dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni të përputhen me atë pjesë ku të ardhurat e mëparshme të përfituesit të familjes së tij janë të barabarta apo më të ulëta sesa paga e një të punësuarit të kualifikuar në punën me dorë të seksit mashkull.

4. Të ardhurat e mëparshme të përfituesit apo të mbajtësit të familjes së tij, paga e një të punësuarit të kualifikuar të punës me dorë të seksit mashkull, përfitimi dhe çdo shpërblim familjar do të llogariten në të njëjtën bazë kohore.

5. Për përfituesit e tjerë, në përcaktimin e përfitimit do të mbahet parasysh një raport i arsyeshëm me përfitimin për përfitues in standard.

6. Për hir të këtij neni, i punësuar i kualifikuar që kryen punë dore i seksit mashkull do të jetë:

- (a) një montator apo një tornitor i angazhuar në prodhimin e makinerive, por jo të makinerive elektrike;
- (b) një person që konsiderohet tipik për punën e kualifikuar, i përzgjedhur në përputhje me dispozitat e paragrafit të mëposhtëm;
- (c) një person, të ardhurat e të cilit janë të barabarta ose më të larta se të ardhurat e 75 për qind të të gjithë personave të mbrojtur; këto të ardhura duhet të përcaktohen mbi bazë vjetore apo periudhash më të shkurtra, siç mund të përcaktohet;
- (d) një person, të ardhurat e të cilit janë të barabarta me 125 për qind e të ardhurave mesatare të të gjithë personave të mbrojtur.

7. Personi tipik i një pune të kualifikuar për qëllimet e nënparagrafit (b) të paragrafit të mëparshëm do të jetë një person i punësuar në grupet kryesore të aktiviteteve ekonomike me numrin më të madh të personave ekonomikisht aktivë të seksit mashkull, të mbrojtur, në rastin në fjalë apo të mbajtësve të familjes të personave të mbrojtur, sipas rastit, në ndarjet që përfshijnë numrin më të madh të këtyre personave apo të mbajtësve të familjes; për hir të këtij paragrafi, do të përdoret klasifikimi standard ndërkombëtar i punës për të gjitha aktivitetet ekonomike, miratuar nga Këshilli Ekonomik dhe Social i Kombeve të Bashkuara në sesionin e 27-të në gusht 1948 dhe riprodhuar në aneksin e kësaj Konvente ose një klasifikim i tillë i amenduar në çdo kohë.

8. Kur masa e përfitimit ndryshon sipas rajonit, punonjësi mashkull i kualifikuar në punën me dorë mund të përcaktohet për çdo rajon në përputhje me paragrafët 6 dhe 7 të këtij neni.

9. Paga e punonjësit mashkull të kualifikuar në punën me dorë do të

përcaktohet në bazë të masës së pagave për orar normal të punës të vendosur në marrëveshjet kolektive, sipas apo në zbatim të legjislacionit apo rregullave të vendit, ku është e zbatueshme, ose ---duke përfshirë shpërblimet për koston e jetesës, nëse ka të tilla; kur këto masa ndryshojnë sipas rajonit, por paragrafi 8 i këtij neni nuk aplikohet, merret një masë mesatare.

10. Masat e pagesave aktuale periodike për efekt pleqërie, dëmtimit në punë (përveç rastit të paaftësisë për punë), invaliditetit dhe vdekjes së mbajtësit të familjes, do të rishikohen në bazë të ndryshimeve të konsiderueshme në nivelin e përgjithshëm të të ardhurave, kur këto rezultojnë nga ndryshimet e konsiderueshme të koston së jetesës.

ENI 66

1. Në rast pagese periodike, për të cilën aplikohet ky nen, masa e përfitimit e shtuar me masën e një shpërblimi për familjen që paguhet gjatë rastit, do të jetë e tillë që për rastin në fjalë të arrijë standardin e përcaktuar për përfituesin në tabelën e bashkëngjitur kësaj pjese, të paktën për të arritur përqindjen e treguar këtu të pagës së përgjithshme të një punëtori të rritur, të zakonshëm, të seksit mashkull dhe të masës së shpërblimit për familjen që i paguhet një personi të mbrojtur me të njëjtat përgjegjësi familjare si përfituesi standard.

2. Paga e një punëtori të zakonshëm, të rritur, të seksit mashkull, përfitimi dhe çdo shpërblim për familjen do të llogariten në të njëjtën bazë kohore.

3. Për përfituesit e tjerë, përfitimi do të ketë të njëjtën lidhje të arsyeshme me përfitimin për përfitues in standard.

4. Për hir të këtij neni, punëtor i zakonshëm, i rritur, i seksit mashkull do të quhet:

- (a) një person i konsideruar tipik i punës së pakualifikuar në prodhimin e makinerive, por jo të pajisjeve elektrike;
- (b) një person i konsideruar tipik i punës së pakualifikuar i përzgjedhur në përputhje me dispozitat e paragrafit të mëposhtëm.

5. Personi i konsideruar tipik i punës së pakualifikuar, për hir të nënparagrafit (b) të paragrafit të mëparshëm, do të jetë një person i punësuar në grupet kryesore të aktiviteteve ekonomike me numrin më të madh të personave ekonomikisht aktivë të seksit mashkull të mbrojtur, në rastin në fjalë, apo të mbajtësve të familjes të personave të mbrojtur, sipas rastit, në ndarjet që përfshijnë numrin më të madh të këtyre personave apo të mbajtësve të familjes; për këtë qëllim do të përdoret klasifikimi standard ndërkombëtar i punës për të gjitha aktivitetet ekonomike, miratuar nga Këshilli Ekonomik dhe Social i Kombeve të Bashkuara në sesionin e 27-të në gusht

1948 dhe riprodhuar në aneksin e kësaj Konvente ose një klasifikim i tillë i amenduar në çdo kohë.

6. Kur masa e përfitimit ndryshon sipas rajonit, punëtori i rritur, mashkull, i zakonshëm mund të përcaktohet për çdo rajon në përputhje me paragrafët 4 dhe 5 të këtij neni.

7. Paga e punëtorit të rritur, mashkull, të zakonshëm do të përcaktohet në bazë të masës së pagave në një orar normal pune të vendosur në marrëveshjet kolektive, sipas apo në zbatim të legjislacionit apo rregullave të vendit, ku është e zbatueshme, ose duke përfshirë shpërblimet për koston e jetesës, nëse ka të tilla; kur këto masa ndryshojnë sipas rajonit, por paragrafi 6 i këtij neni nuk aplikohet, merret një masë mesatare.

8. Masat e pagesave aktuale periodike për efekt pleqërie, dëmtimi në punë (përveç rastit të paaftësisë për punë), invaliditetit dhe vdekjes së mbajtësit të familjes, do të rishikohen në bazë të ndryshimeve të konsiderueshme në nivelin e përgjithshëm të të ardhurave, kur këto rezultojnë nga ndryshimet e konsiderueshme të koston së jetesës.

NENI 67

Në rastin e pagesës periodike, për të cilën aplikohet ky nen:

- (a) masa e përfitimit do të përcaktohet sipas një shkalle të caktuar apo një shkalle të fiksuar nga autoritetet publike kompetente në përputhje me rregulla të përshkruara;
- (b) kjo masë përfitimi mund të reduktohet vetëm në atë masë që mjetet e tjera të familjes së përfituesit i kalojnë shumat bazë të përcaktuara apo shumat bazë të fiksuara nga autoriteti publik kompetent, në përputhje me rregulla të përshkruara;
- (c) shumat e përfitimit dhe e çdo mjeti tjetër, pas zbritjes së shumave bazë të përmendura në nënparagrafin (b), do të jetë e mjaftueshme për të mbajtur familjen e përfituesit në çështje shëndeti dhe jetese normale, dhe nuk do të jetë më pak se sa përfitimi korespondues i llogaritur në përputhje me kërkesat e nenit 66;
- (d) dispozitat e nënparagrafit (c) do të konsiderohen të plotësuara po qe se shumat e përgjithshme e përfitimeve të paguara nën Pjesën përkatëse, kapërcen me të paktën 30 për qind shumën e përgjithshme të përfitimeve që do të ishin marrë nëpërmjet zbatimit të dispozitave të nenit 66 dhe dispozitave të:
 - (i) nenit 15 (b) për Pjesën III;
 - (ii) nenit 27 (b) për Pjesën V;

- (iii) nenit 55 (b) për Pjesën IX;
- (iv) nenit 61 (b) për Pjesën X.

LISTE PER PJESEN XI - PAGESAT PERIODIKE NDAJ PERFITUESVE STANDARTE

Pjesa	Lloji përfitimit	Përfituesi Standart	Përqindja
III	Sëmundje	Burri me gruan dhe dy fëmijë	45
IV	Papunësi	Burri me gruan dhe dy fëmijë	45
V	Pleqëri	Burri me grua në moshë pensioni	40
VI	Dëmtim në punë:		
	Paaftësi për punë	Burri me gruan dhe dy fëmijë	50
	Invaliditet	Burri me gruan dhe dy fëmijë	50
	Të mbijetuarit	Vejusha me dy fëmijë	40
VIII	Barrë lindje	Gruaja	45
IX	Invaliditet	Burri me gruan dhe dy fëmijë	40
X	Të mbijetuarit	Vejusha me dy fëmijë	40

PJESA XII. TRAJTIMI I BARABARTË I SHTETASVE REZIDENTË JONACIONALË

NENI 68

1. Rezidentët jo vendas do të kenë të njëjtat të drejta si edhe rezidentët vendas, nëse për rezidentët jo vendas dhe vendas, të lindur jashtë territorit të shtetit anëtar, mund të përcaktohen rregulla të veçanta lidhur me përfitimet apo pjesët e përfitimeve, të cilat paguhen tërësisht apo kryesisht nga fondet publike dhe në lidhje me skemat transiti ve.

2. Në skemat kontributive të mbrojtjes sociale, të cilat mbrojnë punonjësit, personat e mbrojtur që janë shtetas të një vendi tjetër anëtar, i cili ka pranuar detyrimet e pjesës përkatëse të Konventës, sipas asaj pjese, do të kenë të njëjtat të drejta si shtetasit e vendit anëtar në fjalë, nëse aplikimi i këtij paragrafi mund të jetë subjekt i ekzistencës së një marrëveshjeje dypalëshe dhe shumëpalëshe e cila siguron reciprocitet.

PJESA XIII. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

NENI 69

Përfitimi, të drejtën për të cilin një person i mbrojtur e ka fituar ndryshe sipas çdonjëres prej pjesëve II deri X të kësaj Konvente mund të ndërpritet deri në atë shkallë që mund të përcaktohet:

- (a) për aq kohë sa personi në fjalë nuk është i pranishëm në territorin e vendit anëtar;
- (b) për aq kohë sa personi në fjalë mbahet me shpenzime publike apo me shpenzimet e një institucioni apo shërbimi të mbrojtjes sociale, subjekti i çdo pjese të përfitimit që kalon vlerën e kësaj përkrahjeje dhënë personave në varësi të përfituesit;
- (c) për aq kohë sa personi në fjalë vazhdon të marrë një përfitim në të holla nga një skemë tjetër e mbrojtjes sociale, e ndryshme nga përfitimi familjar dhe gjatë një periudhe për të cilën ai është siguruar për rastin nga një palë e tretë, subjekt i pjesës së përfitimit që është ndërprerë, duke mos kaluar përfitimin tjetër apo zhdëmtimin nga një palë e tretë;
- (d) kur personi në fjalë ka paraqitur një pretendim të rremë;
- (e) kur rasti është pasojë e një veprimi kriminal të kryer nga personi në fjalë;
- (f) kur rasti është shkaktuar nga një shkelje apo sjellje e keqe e paramenduar e personit në fjalë;
- (g) në raste të përshtatshme, kur personi në fjalë neglizhon të përdorë shërbimet mjekësore apo të rehabilitimit të vëna në dispozicion të tij apo kur ai nuk vepron në përputhje me rregullat e përcaktuara për verifikimin e ndodhisë apo vazhdimin e rastit ose për sjelljen e përfitues ve;
- (h) në rastin e përfitimit të papunësisë, kur personi në fjalë nuk arrin të shfrytëzojë shërbimet e punësimi të vëna në dispozicion të tij;
- (i) në rastin e përfitimit të papunësisë, kur personi në fjalë ka humbur punën si rezultat direkt i ndërprerjes së punës për shkak të një mosmarrëveshjeje pune ose kur ai është larguar vullnetarisht pa ndonjë arsye të justifikuar;
- (j) në rastin e përfitimit familjar, për aq kohë sa një e ve jeton me një burrë si bashkëshortja e tij.

NENI 70

1. Çdo person që ka një kërkesë apo pretendim ka të drejtë të apelojë në rast refuzimi të përfitimit apo të ankohet për madhësinë apo cilësinë e tij.

2. Kur në zbatim të kësaj Konvente, një departamenti shtetëror përgjegjës në një legjislaturë i besohet administrimi i kujdesit shëndetësor, e drejta për apelim, parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, mund të zëvendësohet nga e drejta për t'u ankuar lidhur me refuzimin e kujdesit shëndetësor apo cilësinë e përkujdesjes së marrë, investiguar nga autoritetet përkatëse.

3. Kur kërkesa zgjidhet nga një trup gjyqësor i veçantë i ngritur për të trajtuar çështje të mbrojtjes sociale dhe në të cilin ka përfaqësues nga personat e mbrojtur, nuk kërkohet e drejta e apelimit.

ENI 71

1. Kostot e përfitimeve, të dhëna në përputhje me këtë Konventë dhe kostoja e administrimit të këtyre përfitimeve do të përballohen kolektivisht nga kontributet e sigurimeve apo taksat, apo të dyja së bashku, në mënyrë të atillë që të evitohet krijimin e vështirësive për personat me pak mjete jetese dhe merr parasysh gjendjen ekonomike të vendit anëtar dhe të grupeve të personave të mbrojtur.

2. E gjithë masa e kontributeve të sigurimeve që përballohet nga punonjësit nuk do të kalojë 50 për qind të totalit të burimeve financiare të alokuara për mbrojtjen e punonjësve dhe të bashkëshorteve e fëmijëve të tyre. Për t'u siguruar që ky kusht është plotësuar, të gjitha përfitimet e dhëna nga vendi anëtar, në përputhje me këtë Konventë, përveç përfitimit familjar dhe, nëse jepet nga një degë e veçantë, edhe përfitimi për aksident në punë, mund të merren së bashku.

3. Vendi anëtar do të pranojë përgjegjësinë për dhënien në kohë të përfitimeve në përputhje me këtë Konventë dhe do të marrë të gjitha masat për këtë qëllim; ai do të sigurojë, kur është e përshtatshme, që studimet e nevojshme aktuariale dhe llogaritjet lidhur me ekuilibrin financiar do të bëhen periodikisht dhe në çdo rast, para çdo ndryshimi të përfitimeve, masës së kontributeve të sigurimit apo taksave të alokuara për të mbuluar rastet në fjalë.

ENI 72

1. Kur administrimi nuk i besohet ndonjë institucioni me rregullore të përcaktuar nga autoritetet publike apo nga një departament shtetëror përgjegjës për një legjislaturë, përfaqësuesit e personave të mbrojtur do të marrin pjesë në menaxhim apo do të angazhohen në lidhje me të në një strukturë konsultative sipas kushteve të përcaktuara; legjislacioni apo rregullat kombëtare po ashtu mund të vendosin për pjesëmarrjen e përfaqësuesve të punëdhënësve, si dhe të autoriteteve publike.

2. Shteti anëtar do të pranojë të gjithë përgjegjësinë për administrimin e duhur të institucioneve dhe shërbimeve në fjalë në zbatim të Konventës.

PJESA XIV. DISPOZITA TË NDRYSHME

ENI 73

Konventa nuk do të aplikohet për:

- (a) rastet që kanë ndodhur para hyrjes në fuqi të pjesës përkatëse të Konventës për vendin anëtar në fjalë;
- (b) përfitimet në rastet që janë shfaqur pas hyrjes në fuqi të pjesës përkatëse të Konventës për vendin anëtar në fjalë, për sa kohë që të drejtat për përfitime të tilla janë rrjedhim i periudhave që paraprijnë këtë datë.

ENI 74

Kjo Konventë nuk do të konsiderohet si rishikim i ndonjë konvente ekzistuese.

ENI 75

Në rast se ndonjë konventë, që mund të miratohet në vijim nga konferenca, parashikon lidhur me ndonjë subjekt apo subjekte, të cilat trajtohen në këtë Konventë, atëherë këto dispozita të kësaj Konvente, siç mund të specifikohet në Konventën në fjalë, nuk do të aplikohen më në secilin vend anëtar që ka ratifikuar Konventën në fjalë duke nisur nga data që Konventa në fjalë hyn në fuqi për atë vend anëtar.

ENI 76

1. Secili vend anëtar që ratifikon këtë Konventë do të përfshijë në raportin vjetor për aplikimin e kësaj Konvente sipas nenit 22 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës:

- (a) informacion të plotë mbi ligjet dhe rregullat që bëjnë efektive dispozitat e Konventës;
- (b) të dhëna që, për sa i përket formës së paraqitjes, duhet të realizojnë sa më shumë që të jetë e mundur sugjerimet e bëra nga Zyra Ndërkombëtare e Punës për një uniformitet më të madh, mbi plotësimin e kërkesave për statistikat të specifikuara në:
 - (i) Nenet 9 (a), (b), (c) ose (d); 15 (a), (b) ose (d); 21 (a) ose (c); 27 (a),

- (b) ose (d); 33 (a) ose (b); 41 (a), (b) ose (d); 48 (a), (b) ose (c), 55 (a), (b) ose (d); 61 (a), (b) ose (d), lidhur me numrin e personave të mbrojtur;
- (ii) Nenet 44,65,66 ose 67, përsa i përket masës së përfitimit;
- (iii) Nënparagrafin (a) të paragrafit 2 të nenit 18, përsa i përket kohëzgjatjes së përfitimit për sëmundje;
- (iv) Paragrafin 2 të nenit 24, përsa i përket kohëzgjatjes së përfitimit të papunësisë; dhe
- (v) Paragrafin 2 të nenit 71, përsa i përket pjesës së burimeve financiare që përbëhet nga kontributet e sigurimeve të punonjësve të mbrojtur.

2. Secili vend anëtar që ratifikon këtë Konventë, do t'i raportojë, në intervale të caktuara kohe, Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës, sipas kërkesës së Këshillit Drejtues, mbi situatën e legjislacionit dhe praktikave të tij, përsa i përket pjesëve II deri në X të Konventës, të cilat nuk janë specifikuar në ratifikimin e saj apo në ndonjë njoftim të bërë në vijim duke u mbështetur në nenin 4.

NENI 77

1. Kjo Konventë nuk gjen zbatim për detarët apo peshkatarët; dispozita për mbrojtjen e detarëve dhe peshkatarëve është hartuar nga Konferenca Ndërkombëtare e Punës në Konventën për Mbrojtjen Sociale (Detare) e vitit 1946 dhe Konventën për Pensionet e Detarëve e vitit 1946.

2. Një vend anëtar mund të përjashtojë detarët dhe peshkatarët nga numri i punonjësve, popullsisë ekonomiksht aktive apo i rezidentëve, kur llogarit përqindjen e punonjësve apo të rezidentëve të mbrojtur në përputhje me secilën nga pjesët II deri në X, të mbuluara nga ratifikimi i saj.

PJESA XV. DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

NENI 78

Ratifikimi formal i kësaj Konvente do t'i komunikohet për regjistrim Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës.

NENI 79

1. Kjo Konventë do të jetë detyruese vetëm për ata anëtarë të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, ratifikimet e të cilëve janë regjistruar pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

2. Ajo hyn në fuqi dymbëdhjetë muaj pas datës në të cilën ratifikimi i dy shteteve anëtare është regjistruar pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

3. Pas kësaj, kjo Konventë hyn në fuqi për secilin shtet anëtar dymbëdhjetë muaj pas datës së regjistrimit të ratifikimeve të tyre.

NENI 80

1. Deklaratat që do t'i komunikohen Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës, në përputhje me paragrafin 2 të nenit 35 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës, do të bëjnë të njohura:

- (a) territoret në lidhje me të cilat shteti anëtar në fjalë merr përsipër që të zbatojë dispozitat e Konventës pa i ndryshuar ato;
- (b) territoret në lidhje me të cilat ai merr përsipër të zbatojë dispozitat e Konventës me ndryshime, së bashku me të dhëna të hollësishme për këto ndryshime;
- (c) territoret në lidhje me të cilat Konventa është e pazbatueshme, dhe në këto raste, arsyet përse ajo nuk mund të zbatohet;
- (d) territoret në lidhje me të cilat ai ka rezerva për vendimin dhe mendon se ka nevojë për një studim të mëtejshëm të situatës.

2. Veprimet e ndërmarra, referuar në nënparagrafët (a) dhe (b) të paragrafit 1 të këtij neni, do të konsiderohen pjesë përbërëse e ratifikimit dhe do të kenë fuqinë e ratifikimit.

3. Secili vend anëtar mundet që në çdo kohë të pezullojë, me anë të një deklarate, në tërësi ose pjesërisht çdo rezervim që ka bërë në deklaratën e tij origjinale, lidhur me nënparagrafët (b), (c) ose (d) të paragrafit 1 të këtij neni.

4. Secili vend anëtar, në çdo kohë që Konventa është subjekt i denoncimit në përputhje me dispozitat e nenit 82, mund t'i komunikojë Drejtorit të Përgjithshëm një deklaratë që modifikon termat e çdo deklarate të mëparshme dhe që shpreh situatën aktuale lidhur me territoret, siç mund të specifikohet.

NENI 81

1. Deklaratat që i komunikohen Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës, në përputhje me paragrafët 4 ose 5 të nenit 35 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës duhet të tregojnë nëse dispozitat e Konventës do të zbatohen në territorin në fjalë pa modifikime apo do t'i nënshtrohen modifikimeve; kur në deklaratë të shprehet dispozitat do të zbatohen duke iu nënshtuar modifikimeve, do të jepen detaje për modifikimet në fjalë.

2. Vendi anëta, vendet anëtare apo autoriteti ndërkombëtar i interesuar mundet që me anë të një deklarate të mëvonshme të denoncojë në çdo kohë, në tërësi apo pjesërisht, të drejtën për rekurs ndaj çdo modifikimi të shprehur në çdo deklaram të mëparshëm.

3. Shteti anëtar, shtetet anëtare apo autoriteti ndërkombëtar i interesuar, në çdo kohë që Konventa bëhet subjekt i denoncimit, në përputhje me dispozitat e nenit 82, mund t'i komunikojë Drejtorit të Përgjithshëm një deklaram të modifikon në çdo lloj drejtimi termat e çdo deklarate të mëparshme dhe që paraqet situatën aktuale në lidhje me zbatimin e Konventës.

NENI 82

1. Secili vend anëtar që ka ratifikuar këtë Konventë, ka të drejtë që pas dhjetë vjetësh nga data e hyrjes për herë të parë në fuqi të Konventës të denoncojë Konventën ose një apo më shumë nga pjesët II deri në X të saj me anë të një akti që i komunikohet Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për regjistrim. Ky denoncim nuk do të ketë fuqi për një periudhë njëvjeçare pas datës së regjistrimit.

2. Secili vend anëtar që ka ratifikuar këtë Konventë dhe që nuk ushtron të drejtën e denoncimit, në përputhje me sa parashikon ky nen, brenda vitit që pason mbarimin e periudhës dhjetëvjeçare të përmendur në paragrafin paraardhës, është i detyruar ta zbatojë edhe për një periudhë tjetër dhjetëvjeçare dhe pas kësaj mund ta denoncojë këtë Konventë ose ndonjë nga pjesët II deri në X të saj në mbarim të secilës periudhë dhjetëvjeçare sipas kushteve të parashikuara në këtë nen.

NENI 83

1. Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës duhet t'i njoftojë të gjitha vendet anëtare të Organizatës Ndërkombëtare të Punës për regjistrimin e të gjitha ratifikimeve dhe denoncimeve që i janë komunikuar atij nga anëtarët e organizatës.

2. Kur të njoftojë anëtarët e Organizatës për regjistrimin e ratifikimit të dytë që i është komunikuar, Drejtori i Përgjithshëm do të tërheqë vëmendjen e vendeve anëtare të Organizatës për datën në të cilën Konventa do të hyjë në fuqi.

NENI 84

Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës do t'i komunikojë për regjistrim Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, në bazë të nenit 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara, të dhënat e plota për të

gjitha ratifikimet dhe aktet e denoncimit të regjistruara prej tij në përputhje me dispozitat e neneve paraardhëse.

NENI 85

Sa herë që do të konsiderohet e nevojshme, Këshilli Drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës do t'i paraqesë Konferencës së Përgjithshme një raport mbi ecurinë e kësaj Konvente dhe do të shqyrtojë nëse mund të vihet në rend të ditës të Konferencës çështja e rishikimit të saj në tërësi apo pjesërisht.

NENI 86

1. Nëse Konferenca miraton një konventë të re që e rishikon këtë Konventë tërësisht apo pjesërisht, atëherë nëse nuk parashikohet ndryshe në konventën e re:

- (a) ratifikimi nga një vend anëtar i konventës së re të rishikuar do të kërkojë de jure denoncimin e menjëhershëm të kësaj Konvente, pavarësisht nga dispozitat e nenit 82, nëse dhe kur Konventa e re e rishikuar hyn në fuqi;
- (b) nga data kur Konventa e re e rishikuar hyn në fuqi, kjo Konventë nuk është më e hapur për ratifikim nga vendet anëtare.

2. Kjo Konventë në çdo rast mbetet në fuqi me formën dhe përmbajtjen aktuale për ato vende anëtare që e kanë ratifikuar atë, por nuk e kanë ratifikuar Konventën e rishikuar.

NENI 87

Versionet anglisht dhe frëngjisht të tekstit të kësaj Konvente kanë fuqi të barabarta.

SHTOJCË KLASIFIKIMI STANDARD NDËRKOMBËTAR I PUNËVE PËR TË GJITHA AKTIVITETET EKONOMIKE (Rishikuar deri në 1969)

(Kjo Shtojcë është lënë jashtë këtij botimi).